

PJESME

D. M. Domjanić

STORAGE-ITEM
MAIN - LPC

LP9-F22G
U.B.C. LIBRARY

PG 1618
D63 P4
1917

THE LIBRARY

THE UNIVERSITY OF
BRITISH COLUMBIA

KNJIGA 2.

U ZAGREBU, KOLOVOZ 1917.

DRAGUTIN M. DOMJANIĆ

PJESME

DRUGO IZDANJE

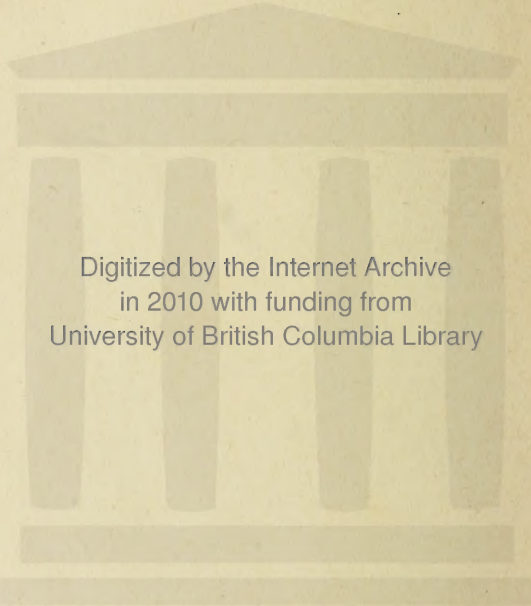
DRUŠTVO HRV. KNJIŽEVNIKA

1. DINKO ŠIMUNOVIĆ: Mrkodol (raspačano)
2. DRAG. M. DOMJANIĆ: Pjesme (II. izdanje)
3. NEHAJEV: Bijeg. (II. izdanje)
4. JURO TURIĆ: Igra životom
5. JOSIP KOZARAC: Male pripovijesti sv. 1. (II. izdanje)
6. VLADIMIR LUNAČEK: Četiri aktovke
7. ANTE KOVAČIĆ: Sabrane pripovijesti
8. BRANIMIR LIVADIĆ: Novele
9. VLADIMIR NAZOR: Pjesme
10. IVO VOJNOVIĆ: Novele
11. FRAN HRČIĆ: Velika žrtva (drama)
12. IVAN KOZARAC: Gjuka Begović
13. MARIN BEGO: S mora. Novele
14. MILO MISTRA: Dvije komedije
15. VJENCESLAV NOVAK: Teški životi
16. JOSIP KOZARAC: Male pripovijesti sv. II.
17. NIKO ANDRIJAŠEVIĆ: Pripovijesti
18. MILAN BEGOVIĆ: Vrelo; Pjesme 1896.—1911.
19. S. S. KRANJČEVIĆ: Pjesnička proza
20. MILAN ŠENOVA: Kvarnerske pripovijesti
21. MILKA POGAČIĆ: Pjesme
22. VLADIMIR LUNAČEK: Ilirci (drama)
23. JOZA IVAKIĆ: Selo i Varoš. Pripovijetke (Nagradila „Matica Hrvatska“)
24. A. G. MATOŠ: Pečalba (Kaprisi i fejtoni)

Knjižara L. HARTMANA (STJ. KUGLI)

Zagreb.

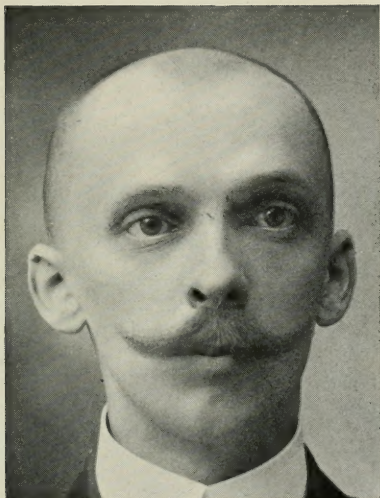

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of British Columbia Library

SAVREMENI HRVATSKI PISCI

REDOVITA IZDANJA DRUŠTVA HRVATSKIH KNJIŽEVNIKA/ KNJIGA DRUGA/
DRAGUTIN M. DOMJANIĆ: PJESME/ NAKLADA DRUŠTVA HRVATSKIH KNJIŽEVNIKA/
TISAK DIONIČKE TISKARE U ZAGREBU/ SVA PRAVA U SMISLU UGOVORA SA AUTOROM PRIDRŽANA/
KNJIŽARSKA CIJENA DVIJE KRUNE.

Lieutenant A. Pomjanic

DRAGUTIN M. DOMJANIĆ

PJESME

(DRUGO IZDANJE)

KNJIŽARA MORFEO, SPLIT

DIONIČKA TISKARA U ZAGREBU

Nil timeas sortem, superi dent dummodo mortem
 Felicem, qua tunc sors mala cuncta ruet.
Est brevis atque levis mundana injuria quaevis
 Si premit una hora: praeterit absque mora.
Non commota Dei cunis Sapientia nati
 Edocet haec, quod sit gloria summa pati.

ADAMUS SIGISMUNDUS DOMIANICH
ZELINAE 1710.

ŽIVOT

RIDI PAGLIACCIO!

Uz mukli tutanj zadnja gruda zemlje pade
nad liesom pokopane tvoje zadnje nade;
ko gavranovi crni misli ti se jate
vrh groba novog kružeć, raduju se strvi,
a tebi grudi dršću, glava trudna klone,
i s ugasloga oka suze viek se rone;
al utri suze, kukavica tek ih lije,
i smij se svome jadu, da ga sviet ne skvrne.
— Gle groba tamno ždrielo, što se u njem krije?
u sagnjilomu liesu trulež, gadni crvi,
pa ipak na njem mirisava ruža cvate —
U proljeću si svome liepe sanke snio
o slavi, o poštenju, sreći; kano sjena
viek lebdio je lako u snu i na javi
pred tobom lik, u kom si sve to naći mnio.
A kad si došo do njeg — bješe samo žena! —
I kâm bi ti se smijao, sanjaru ludi,
a on bar ima više srca nego ljudi!
Ridi Pagliaccio!

* * *

Na nebu su ti ideali zvjezdam' sjali,
a dobri ti ih ljudi s neba iščupali
i zgazili u blato, a ti se sada čudiš.
To tebe boli, boli, hoćeš da poludiš —
— Što ljubiš zviezde, ideale nebom loviš?! —
I ljubio si djevu, usne bujne, slatke,
ko zora bješe liepa, kao ljiljan čista.

Njoj ti si robovao mnogo dugo ljeto,
tad odrinula tebe kao tuđe pseto.
Ta to je od vjekova priča uvijek ista!
Kad prošao si šumom pokraj guje glatke,
je l', ogadila ti se, bježao si od nje,
a kad si guju k svome srcu, luda, svio,
i otrovala tebe, svisnuti si htio.
Tko tuj se ne bi nasmijao baš od srca.
da sve ti dršču grudi, suza okom vrca!
Ridi Pagliaccio

* * *

Zar nisi komedijaš samo sav svoj život
na daskah, ali onih, koje svijet jesu?
Nad zipkom već se zastor diže — gluma poče.
a ti si tužan — smij se, puk veselja hoće.
Ta na smieh tvoj on čeka, plaćen od njeg ti si;
i taj je Judin dinar krvlju stečen svaki.
Pa nek ti grud krvari, sakrij velom ranu
i mladost mrtvu, nade, sreću pokopanu,
i smij se, dok ne dodješ do pred vrata raki.
Lakrdiji će tamo kraj — i tebi — biti.
Sa dasaka ćeš opet medju daske tada,
i smrt će čitav svijet tvojih boli, nada
koštunjave iz ruke šakom zemlje skriti.
Stog nagni k ustim kupu žića, punu žuč
pa baš kad misliš, da ti srce mora pući.
Ridi Pagliaccio!

PLEMKINJI

Odi profanum vulgus . .
HORACIJE.

Bez pergamena prastarih
još iz vremena prošlih, davnih,
od paučine zapredenih,
i bez junaštva veljih, slavnih,
u svježoj krvi zapisanih
na zardjalom starom maču
u kojih predji vječno živu
u pjesmi i sirotâ plaču —
Ti jesi dušom plemkinja.

Jer ti se gnjušaš ko i ja
od svake duševne prostote.
Ti ljubiš plemstvo čiste misli
i vječne bestvarne ljepote,
ti mrziš sviet, što znojnom rukom
prinosi žrtve boštvu tijela
i trga smjeloj misli kreljut
i tihoj sanji krilca biela —
ti mrziš sviet taj ko i ja.

Zar srca možda nemaš ti?
Pa čemu srce nam?! S njim tuga
il žarka strast tek kida grudi;
ko vedro nebo bujnog juga
ti imaš dušu vedru, čistu,
i ako samo trenut jedan
tom ljubila si dušom mene,
u grudi si mi dala sunce
i modru beskraj vasselene —
I ako nemaš srca ti!

HTIO BIH . . .

Hlio bih, da se jednom već smirim,
da nadjem negdje zaklona malo ;
nije mi jošte klonula snaga,
još bi pregarat srce ml znalo.
Al čemu borba ? Ipak još nisam
ni jedan san bar prosnio mirno,
svetinje nema, koje mi nije
blatnom si rukom bližnji moj dirno.
Čemu mi ljubavi prepuna grud ?
Čemu mi borba, kad uzalud ? !

Bijah još diete, ljubeć sam gledao
pticu i cviet i zvjezdicu sjajnu.
Vi ste mi bez srca strgali velo,
otkrili grubu životnu tajnu.
Žedne sam duše kušati htio
ljubavi kalež, sreće vedrinu,
pa ste mi podlo, uslužnom rukom
kušati dali zlobe gorčinu.
Nad mojim snima je drhto vaš smieh,
s vaših me usana otrova grieh.

Srcem sam uvijek ostao diete,
uviek, ko pauk sitne si niti,
pleo sam maštom koprenu tanku
htio sam žića beznadje skriti ;
Strgaste nju, okružiste mene
borbom za kruh bez milosti gadnom.

jer sam isko značaj bez sjenke,
sanjarskom ludom zvaste me jadnom.
a dok za uzori kleco sam viek,
vi ste se digli ioš časniji tek.

Ne, ja ne mogu zlatnom idolu
žrtvoval sve i duh i poštenje;
ne, ja ne mogu igrati glumu,
veseo bit, gdje srce mi stenje.
koljeno svijat pred tim, što mrzím.
Moja je zato preponosna duša,
da lažem slaveć svu tu prostotu,
od koje svaka mi miso se gnjuša
Man'te me, zalud su rieči vam sve.
Dajte mi smirit se, bilo ma gdje!

UMIRANJE

Zvonjava tužna, žalobna ruha
lake ko sjene koprene crne,
i vienci prate slavná mrtvaca,
a narod sjajnom pogrebu grne.
Sklopljene ruke, spuštene vjedje,
mirisni rupci dižu se k oku :
istisnut treba suzu bar koju,
narod da vidi žalost duboku.
Kićeni govor, jecanje muklo,
pjesma i cviet nad sjajnim liesom,
udova hvata rukavicom grudu,
baca je u grob divnom noblesom.
Pao je lies u grobnicu usku.
liju se suze, granje vijori . . .
Povorke nesta, samo se vjetrom
nošena pjesma propasti ori
kroz puste pute i kišu hladnu,
dok voda skuplja grobu se na dnu.
Pjani grobari ostaše sami,
zagrću zemlju u dubokoj tami.
— Tako vam umire čovjek.

A ovdje svietle, šarene halje,
rumene usne trepte od smieha,
pleše se divlje, ljubi se žarko,
a grudi biele dršću od grieha —
i ja se vinuh u kolo šumno,
privijam sebi procvalo žiče,
djevicâ puplje, pričam im strasno,
prekidam smiehom turobne priče.

A nitko ne zna, ne sluti nitko,
da jedan život u meni mrije — —
Tek u tvom oku hladna je zima,
na tvojoj usni posmjeha nije.
U srcu mome svemir je čitav
hladan i pust, tuj polegoh sada
mrtvo božanstvo, san moj i svijet;
u nj tek vjerovah, njemu se nadah —
a tvoja meka ubi ga ruka.
Ipak te grlim okolo struka.
Zamamno glazba dvoranom zamni,
plamen treperi i pogledi plamni.
— Tako Vam umire duša,

CONFITEOR

Ja ne vjerujem u tvog oka sjaj,
u one puste modre zagonetke,
gdje gledao sam neba vedri kraj
i na njem same plavomilja cvietke.
I nebo tek je pustolina niema,
gdje samo beznadje se rodit zna,
kad u njem ljubavi, božanstva nema.
životvotvornu da njemu dušu dâ.

Nit vjerujem u usne tvoje žar,
u onaj grimiz mirisni i cvjetni.
tvog šapta zamamni i tihi čar,
i rieči žubor srebreni i sjetni.
Ko kapi vrela one su i hladne,
pa mjesto, da mi srcu daše liek,
odgrnule su rane davne, jadne
i dragom laži slomile ga tek.

U ljubav ne vjerujem, što je svak
na cesti nudi i u društvu pjanom,
i skvrne čisti joj božanski trak
i sebičjem i laži neprestanom.
Il dobrotvornosti je časnom zovi,
il vjernom ljubavi, što plamti svud,
il kićeno o rodoljublju šlovi,
to sve je laž, kad prazna vam je grud.

Nit vjerujem u mašte svoje sne,
o sreći koje nekada sam snivo,
to opsjena je liepa bila sve,
pa makar snivah tako bolno živo.

U sve, pred čim ko pred kumirom klecāh,
i u čem svrhu zadnjoj čežnji zrieh,
ja ne vjerujem; za čim srce jeca,
još nad tim moj će titrat rug i smieh.

U život ne vjerujem taj, ni smrt,
ta život umiranja lik je biedna,
kad davno ti i zadnji polet strt. —
A može l' mrieti misao i jedna?!
I što je smrt?! To čovjek uvijek pita,
tek pregršl zemlje odgovor je niem.
Zar u tom blatu sva je svrha skrta?
Ni to ne mogu ja da vjerujem.

Al vjerujem u dalek ideal,
pa makar ga i onda istom našo,
na nepoznati prekogrobni žal
kad jednom stupim, pošto dan mi zašo,
kad život usne ili strgan svene,
u vječni beskraj mine čežnje vir,
i zasja zora bez noći i sjene:
u zadnje spoznaje duboki mir.

MOJA LJUBAV

Ne, moja ljubav vam nije ko kandilo,
koje u sobici djevice svete
rujnoj u čaški uz slike izbledjele
tužno obasjava zidove biele;
tinjaju, gasnu i opet zaplamsaju
turobni odsjevi kroz noći ciele.

Nije mi ljubav ni domaće ognjište,
na koje ruke tek stavljaju štedne
drva komadiće, što ogrijevaju
prozebla srca i ručice ledne,
spomene grijaju i hranu svagdanju,
i san ti nose, kad svietlo bljedne. —

— Al kad se spomenem sanaka zlačanih,
što ti nad čelo se saviše meko,
i vidim oko to vedro i djetinsko,
mislim da u nebo gledam daleko,
dalje od gora i od noći umorne,
sanjarsko kao tvoj pogled
i priče žarče neg usna ti klinčaci,
kaže mi modra nedogled;

Znaš, na kraj prašume divlje pred sutonom
sjene se vuku već medju lijane,
šarene ptice u dubokim krošnjama,
sjedaju svud na zmijolike grane,
a vjetar šapće na visokim stapkama
žarkim sa cviećem, što opojno miri,

i lišće pada i šušti u poletu
žuto i živo ko šari leptiri.
Onda se razli sa daleka zapada
plamen, i prašuma rudi u žaru
ko da se bačene zublje razbuktjele
Tamo na zapadu ko na oltaru
silni se purpurni rascvali cvjetovi
mistične, vjekovne ruže neke,
latice čitavo nebo su prekrile,
stapke iz velebne dižu se rieke,
sveti joj valovi šume i pričaju
ko da je bajka iz drevne davnine;
kada je nebo još čitavo blistalo
zlatno i čisto, iz zlatne dubine
uviek su plamtjeli purpurni cvjetovi,
a nije bilo ni maglene mreine,
ni tmurnih oblaka ni zvezda drhtavih,
ni ljudi, ni cvieća, što vene, —
samo je okean k grudi se svijao
velebne beskrajne vasselene —

Takova ljubav je moja.

ŠAMPANJAC

Amo šampanjca, nek blistav se pjeni
oko nek sieva i koljeno kleca,
kroz noć nek tamnu, kroz zlačane kapi
pjesma i objest zvoní i jeca!
Čemu za sanjama duša da čezne,
čemu da opsjena kini nas, mori?!
Praporci zveče i razuzdan smijeh
nek karnevalom života se ori!

Tužna je duša nam, a srce žedno
i usne rujne svele od strasti.
Amo šampanjca! Ta sve je tek pjena:
život i sreća i ljubavi slasti!
Nek živi ljubav, bahantica divna,
s lierovim ruhom i viencem od ruža.
s djetinjskim posmjehom; kako se iskri
otrov, što požudnoj usni ti pruža.

Eto i sreća, u ruci joj kalež,
pjena do vrha — gle, svakom je nudja,
tko je ne traži, al slatka je, slatka
ko hljeba korica oteta, tudja,
laka ko oblak u sutonu ljetnjem,
a dršće, dršće ko usnica onih,
koji su klonuli klecajuć za njom,
gladnih i zgaženih svi milijoni.

Čemu i žiću da okušaš talog?
I ja zaronih već moru mu na dno,
znaš, što donesoh u krvavoj ruci?
Piesak i strvi i blato tek gadno!

Sve je tek pjena! Ej, kako krasno
u njoj i sunce i zvezda se cakli,
na dnu se umire niemo, bez svrhe.
zašto bi srebrenu koprenu makli!

Amo šampanjca, tu bljedjanu vatru,
s praporci pjesma nek zamnije življe!
Zar da je kasno?! Viek je karneval,
žlvot i smrt gle grle se divlje,
vječno — uz kletvu i molitvu našu.
Pjena je slatka — kad blizu je talog,
uviek je doba još razbiti čašu!

CARMEN

Od vjetra dršću rudasti
valoviti i meki prami,
i zamr'o vjetru šapat tih
u mirisnoj i gustoj tami.
Za koga s usne žare se
karanfili ti divlji sami,
kud zagrljaj me drhtav, biel
iz zmijski glatkih ruku mami?
Kud zoveš me, zar mir u snen,
il kud u propast, o Carmen?

Ta ja bih pošo makar kud,
al tvoje žarke zjene crne,
nek skrije vjedjâ suton blag,
od pogledâ mi srce trne,
i duša mi od žara mre.
S njih niče želja bujno cvieće
i niema bieda pustog sna
i divlja čežnja plamne sreće.
Sav strasti čar, sav otrov njen
u pogledu je tvom, Carmen.

Al ipak ja bih otrov taj
iz oka tvoga željno pio,
pa onda glavu umornu
na grudi snježni val ti skrio,
i riečju plahom šaptanom
o sreći čistoj pričo tio,

pa ako imaš srca ti,
iz slatkog sna ga prenut smio.
I čuvo bih te kao sjen
od sunca ljetnog cviet, Carmen!

Ne, ne, ja streskah o kamen
tu harfu svoje bliede sjete,
od ruža tamnih, krvavih
već ruka tebi vienac plete.
Raspusti pram, nek pane noć,
čuj cimbale i jecaj smieha,
sa usnâ tvojih kušat ću
svu slast, svu raskoš grieha.
Ja hoću živjet, barem tren,
pa makar zato mriet, Carmen!

ŽIVOT

Htjelo bi mi se proći, daleko nekud, ma kuda,
tamo, gdje nije čežnja ni ljubav sanjarska luda.

Od moga srca daleko, od pustoši i od gorčine,
tamo, gdje život se žlvi, a ne samo bez svrhe gine.

Gdje nema sjete, u borbi gdje kamen i grudi se lome
za sreću, makar i dnevnu, a ne za te smiješne fantome.

Čemu je ugasla mladost i zvijezda mnoga mi zlatna?
Zar samo zato, da rulje sve pogazi noga blatna?

Što su za plamenu ljubav ko uzdarje ljudi mi dali?
Samo su najbliži moji sav život mi otrovali!

Već mi dotužilo stradati u čamu i priegoru niemu,
dok se naužili drugi, a ja sam tek čezno, a čemu?!

Ne trebam ničiju sklonost i milosti prositi ne ću;
zahtievam svoje pravo na mladost, na život i sreću.

Htio bih nekuda proći iz močvare te, iz tih laži,
k suncu i k mladosti strasnoj, to duša i tielo mi traži.

Pa da i oslabljen klonem i sav da se slomim i starem,
znati ću makar jedno, za život sam umr'o barem.

TAJNA

Otkrij tu nesretnu tajnu, što život mi razara kradom,
ispunja dušu mi čežnjom istrahom i nemoćnim jadom.

Dolazi tiho ko bolest, kad ponoć nad poljima šuti,
šapće mi rieči slatke i žarke ko otrov ljuti.

Zalud se sklapaju oči: i kroz san joj šapat se čuje,
pogled joj osjećam uvijek, on dušu mi lomi i truže.

Pupaju proljeti vedre i mirisna ljeta cvatu,
turobno jeseni venu, al živu u plodova zlatu.

Šutljivi bieli su dani, kad pokrovom zavi ih zima,
al ipak živi su uvijek, jer u njima sunca ima.

Šta će mi sunčani dani, kad mrtvačkim skrije ih velom
ona, što podlo se krije ovdje — za mojim čelom.

Pije mi tielo ko mora. Fantom ovaj strašni i bliedi,
trza mi živce ko strune i hoće da srce mi sledi.

Il opet ljubav mi stranu u grudima potajno budi,
ljubav bez vjere i sreće, bez nade ko očaj ludi.

Stvara mi samotne pjesme, sve čime duša mi strada,
i što ja tajim i sebi, sve ljudma bez sućuti jada.

Nosi u bespuće misli, u mističnu niemu daljinu,
gdje kao ptice olujom nošene bez svrhe ginu.

Mrzim tu ljubav, te pjesme i misli i nju, što ih stvori.
Zašto mi ubija život i zašto me bez srca mori?!

Otkrij tu nesretnu tajnu, što krije se vječno ko laži.
Ostavi mene il kaži, ja kunem te, — tko si ti, kaži!

ZIMNJE NOĆI

Sjene i suvarci prekriše staze,
žmirkaju zvezde, daleko i hladno
mjeseca svietlo na strništu leži,
svuda je tiho, jednolično, jedno.

Usnut ne mogu, tek misli se vuku
tromo ko dim povrh vlažnoga krova,
doiazi prošlost, već umrla davno,
rane iscieljene krvare snova.

Bude se želje, a maštanja luda
trgaju san s mojih umornih vjedja,
skrivena strasti izgaraju grudi,
ljubavi suha mi usnica žedja.

Sve, što sam ljubio bezumno vjerno,
sve, što pregarah, dok živjet sam mor'o,
ustaje negdje iz kutova prašnih.
O, kako noći te prolaze sporo!

Vidim te laži, što tako se plamno
bujnim na usnama ženâ rumene,
i onu mladost, što mirisnim dahom
žarkom u cjelovu truje i vene

Sve one rječi, što morah zašutjet,
i noći, koje su beskrajne bile,
jecaj u smiehu, priegor bez svrhe,
godine, koje su dušu mi pile.

— Kasno je — nemam veselja životu —
Žmirkaju zvezde daleko i hladno.
Hoće li jednom več svanuti jutro?!
Kako je živjeti dosadno, jadno!

ONKRAJ GROBA

(KAD SU S. S. KRANJČEVIĆA POKOPALI.)

Pa kad se stiša sve, što naše srce lomi,
zar to je utjeha, da vječni su atomi?!

Zar nije jednako, je l' koje zvjezdje manje,
il život čovječji, il paukovo tkanje?

I ako ponavlja se uvijek, što je bilo,
i borbe stoljećâ i što je diete snilo,

ko vode koluti, zar to je svrha svemu?
Pa onda živjeti, pregarat, stradat čemu?!

Al zadnji krugovi tik obale će proći.
Što dalje? Il je kraj na rubu vječne noći?

Il možda duša je, ko zviezda, koja luta,
zastranila u ovaj kal sa modrog puta,

ko zraka sunčana, na stratište kad pane,
međ gladne gavrane i rane otrovane.

Pa možda svrha je, sa zemlje da se vrati
u sunce vjekovno, što vječnu beskraj zlati,

sa rane svemirske, gdje bol i laž sve prože,
da dodje čistija — al samo ako može?!

U RUDNIKU

[Ljubljù otčiznu ja, no strannoju ljubovju.

M. LERMONTOV

Tamo daleko za nevjernim morem
mrke su staze u mrtve dubine,
ugljen tu niče i — milijarde,
tisuću ljudi bez spomena gine.

Možda je drvo sred rovova trulo,
ili su otrovni plinovi krivi,
opet su zasuti robovi bieli,
negdje duboko i mrtvi i živi.

Ništa. Na burzi su pali papiri,
zapušten rudnik i lomna je gradja,
propali ljudi, al sami tujinci:
tovar sa iseljeničklh ladja.

Ipak su išli spasavati — rudnik,
lešine tražit, da ne truju zraka,
našli su mrtvih u najdonjem rovu,
jednog bez putnice, bez svakog znaka.

Nitko mu ne zna ni ime ni zemlju,
tko onaj nakažen obraz da pozna,
usne su stisnute, nemaju rieči,
smrt ih oniemila, gladna i grozna.

Ruke su zgrčene, jedna o mašklin,
druga grčevito srca se hvata,
vrećicu drži, i u njoj je možda
prištednje teške i krvava zlata,

Našli su samo sirotinjske zemlje,
bila je njeg've domovine gruda.
Došo je konzul Yankee i reko:
„Bit će to Hrvat, laki su svuda!”

MINULA
PROLJEĆA

KO GOLUPČE . . .

Mein Lied umflattert Dich wie eine Taube.

PAUL ALTHOF

Ko golupče oblieće tebe pjesma moja,
svud tebe krasnu prateć skromna bez ljepote,
i nosi tebi ljubav plahu, dok joj samoj
tek pusta obiest srušiv gnjezdo zaklon ote.

Ne ljubi ona mramor bieli lica tvoga
ni odsjev zore žića, što ga žarom obli,
ni viti kano jablan stas, ni one divne forme,
što vajarska ih ruka Stvorčeva zaobli.

Već ljubi tvoju dušu kano nebo vedru
i srce, što ga sviet još otrovao nije,
tvoj pogled nevin, koji je već gledo
svu biedu, što je ljudsko žiće krije.

Ko slutnjâ prekogrobnog, bestvarnoga žića
donaša tebi pokoj pjesma moja nujna;
ko sanak one noći, kojoj nema jave,
i koje više ne obasja zora rujna.

Ne pruža tebi lovora ni šarnog cvieća,
to sve sam davno zgazio već sâm u prahu. —
Ko golupče oblieće tebe pjesma moja
i nosi tebi pokoj tek i ljubav plahu.

GALEB

Ko galeb biel zaželjevši se mora
misao moja k tebi lieta,
dubina oka tvoga njoj je draga,
pogleda tvoga vlažna sjeta.

Ne ljubi galeb ono mrtvo nebo
kano iz kama isklesano,
što mirno plavi se ko posred ljeta
lanovo polje rascvjetano.

On ljubi ono nebo, u moru što gleda,
puno života, vlažnog sjaja,
gdje povrh vala zviezda k zviezdi hrli,
dosežno nebo, al bez kraja.

I ja ne tražim onog hladnog svieta,
u kojem misô smjela gine,
bez ideala i bez pustih sanja
al i bez sreće i dubine.

Ja ljubim sviet, koj' u tvom oku gledam,
sanjarski, divan kano priča,
pun slatke slutnje, tajne čežnje,
dalekog duševnoga žića.

Dubina oka tvog mi zato draga,
pogleda tvoga vlažna sjeta
i zato kano galeb željan mora
misao moja k tebi lieta.

HTIO BIH . . .

Htio bih, da si miris ciklame,
ja da sam lahorac sneni,
došla bi noć otajstvena, silna,
ti bi se svijala k meni.

Il da si čista molitva djeve,
vedra ko božija misô,
mene bi našla sunca u zraci,
zlatom bih stazu ti risô.

Htio bih, da sam plavetno nebo,
ti da si svjetlica mala,
uviek u mojoj skrta bi grudi
noću ko zvjezdica sjala.

Il da si kruna drhtava srebra,
ja da sam talas ledovit,
bura bi divlja, raznievši mene,
rasula život tvoj skrovit.

Htio bih, da si sva samo duša,
o kojoj mašta mi snila,
moju kad sviet bi ispio dušu,
dušom bi ti mi tad bila.

TI SE BOJIŠ . . .

Ti se bojiš mojih rieči,
pa se mene moraš klonit,
a ja ne znam suzom molit,
ja ti znam tek pjesme roniť.

Ne plaši se rieči mojih,
boj se samo srca moga,
u njemu ti mnoga kaplja
otrova je gujinoga.

Liepe su mi nekad usne
njime srce zadojile ;
bilo je ko pelin gorko,
al su usne slatke bile.

Ej, dabome, ja sam tebi
iz srca tek pjesme dao,
što je na dnu, što je gorko,
to sam sebi zadržao.

Ali tko zna, ne će l' jednom
da taj otrov i sazori,
ti i ne znaš, koja vatra
u tvom oku žarko gori.

Pa bi tebe otrovalo,
što se na dnu srca skriva —
ostavi me — što te volim,
ta ti tome nisi kriva

BEZ NASLOVA

Znaš, kako zlačano žitno se polje,
gdje teški nanizao klas se do klasa,
jutarnji vjetar kad dirne ga dahom,
k uznjihanu makovu cvieću talasa.
Tako i misao moja i sanja
svaka se k tebi svija i klanja.

Znaš, kako srebrena magla se s jutra
sa dahom raspupalih jedva cvjetova
uzdiže k nebu vedrom i gubi
u sjaju života i dana nova.
Tako, kad duša mi k tebi se vine,
u tvoga oka plavetnilu gine.

A srce moje je jezero gorsko,
gdje valovi miluju mjeseca zraku,
na dnu je hladnome kriju u školjku
i stvaraju biser u mrtvome mraku.
Tako ja spomene o tebi krijem
i od njih bljedjane pjesme ti vijem.

ČEŽNJA

Digo se vjetar suhe kroz hvoje
i raznosi plam sa bukćeće zublje
u onu dalj nedosežnu oku.
gdje crnja je noć, gdje sjene su dublje.

— Tako ti čežnja za tobom moja
razbuktjela ljubav sakritu plamnu,
nosi joj žar u pjesmama k tebi
u stranu mi dalj i budućnost tamnu.

Trune se iskre, polieću blistom
k tom nebu bez zviezda plavetnog vela,
gdje samo noć na oblaku jednom
razastrla krila silna i smjela.

Viju se iskre, padaju sikćuć,
i tamo na pustoj, dalekoj ravni
jadne se gase tužno i tiho
ko prošlosti svietle spomeni davni.

Jeca mi pjesma, mrije u grudi,
gdje mnogi je san, gdje rane su dublje,
a moja čežnja nosi ti ljubav
ko vjetar plamen sa bukćeće zublje.

U SNU I NA JAVI

Jaz sanjam maj
In pravzaprav
Jesen je zdaj.
O. ZUPANČIĆ.

Digli se laki leptiri beli,
pali na tvoju valovitu kosu,
s mladoga drvlja pozdrav se cvjetni,
mirisni snieg na rame ti prosu.
Sunce je svoje najljepše zlato
svilo u vienac na prame ti guste,
a ti si čista, plaha i stidna
svila se k meni od bojazni puste.
Rukom o ruku išli smo k sreći,
ko da nevidljivo nosi nas krilo,
proljet u duši, u oku ljubav. —
To je dakako sve u snu tek bilo.

Nema na javi leptira lakih
ni cvieća, magla se slegla naoko
na pusti kraj i goletne svrži,
na moju dušu i na tvoje oko.
Uviek sam za tobom čeznuo tako,
a kad smo opet se našli i sreli,
zašto si tako hladna i strana
ko da nas dalji nedosežnost dieli!
Gledam, gdje ti se uklanjaš meni,
i kako magle put juga se kreću,
ljubim te bolno, žarko ko nikad,
al ljubav ne znam prosjačit i ne ću!

GLOGOVI CVIECI

Ja ljubim vedre noći, kad bieli cvjeta glog,
a mjesečevo srebro na oštrom dršće trnu,
kad samo jedna ruka sred žića usnulog
tihano prede niti u paučinu crnu.

I nebo ljubim modro, gdje zviezda trepti blist,
ja u njem tada čitam, što nebo hoće reći,
što ruka božja pisa u modri njegov list,
i savi priču davnu o ljubavi i sreći,

Al ipak više ljubim vedrinu oka tvog
i tamne prame, tanke ko silan glas gusala,
i čelo tvoje bielo ko procvjetali glog
i zviezdu, koja blista u oku tvojem mala.

Daj ruku meni, ajdmo kroz cviet i mladu vlat
u proljet — kano djeca — o suncu sanjareći,
iz oka tvog će nebo i zaborav mi sjat,
i živjet ćemo priču o ljubavi i sreći.

MIRIS AKACIJA

Akacije su cvale
ko groždje bielo, sitno,
a vjetar miris skupljo
i nosio ga hitno.

I nosio ga tamo
med samostanske zide,
gdje bliedih molitava
tek tihi šapat ide.

I k onom od starosti
već lomnome propelu,
ko dušu tankog drva
il molitvicu bielu.

Je l' spominješ se, dušo,
i do nas miris zanie,
ko srcu prvu proljet
i tiho milovanje.

Sad svenuli su cvieci,
sad suho granje strši,
tek gusti snieg praminja
i vjetar hvoje krši.

Pa ipak u mom srcu,
gdje san o sreći bio,
nezamjetno je miris
akacija se skrio.

Tek gdjekad mi se vine
do tvoga hladnog čela
zaboravljena pjesma
ko molitvica bijela.

Al ti i ne znaš za nju —
jer ne će da te vriedja,
neopazno se gubi
pod sjenom tvojih vjedja.

TI MOJA KRASNA LJUBAVI . . .

Ti moja krasna ljubavi,

Ti moja željo pusta!

V. VIDRIĆ.

I moje misli poletne
k tvome vijale se oku
ko poletarci orlići
u neba dalj visoku.
Ej, zašto krila slomiše,
i zašto liet im susta,
Ti moja krasna ljubavi,
Ti moja željo pusta?

Ko žarki grimiz-cvjetovi,
što k suncu čeznu mali,
i cjelovi mi k tebi se
do ustâ uzdizali ;
pa zašto venu s hlada tog
sa tvojih rujnih usta,
Ti moja krasna ljubavi,
Ti moja željo pusta?

Ko plahi roj leptirica
do daha mirtinoga
i moje pjesme lietale.
k bjelini čela tvoga.
Al misli našle ledne tek
i magla skri ih gusta,
Ti moja krasna ljubavi,
Ti moja željo pusta!

I moje duše tihi sni
još uvijek lik tvoj grle,
i kako laste k domu svom
iz stranog svieta hrle,
za suncem čeznu s oka tvog,
za proljećem ti s ustâ,
Ti moja krasna ljubavi,
Ti moja željo pusta!

POSLIJE LJUBAVI

Zaman, zaman, in vendar pozabiti
Ne morem te . . .

DRAGOTIN KETTE.

I ja se smijah tako živo,
da suze tekle mi po licu —
i htjedoh tebi kletvu reći,
a šapto sam tek molitvicu.
I glumio sam divno tako,
da vjerovo sam sebi i sam,
i ja sam često tiho plako,
al reko tebi nikad nisam.
Pa čemu da ti dalje lažem,
ja moram da ti jednom kažem:
uzalud mi, uzalud sve,
zaboravit ne mogu te!

Ne liepu ženu: tvoje tielo,
ta ja ga nisam baš ni gledao,
ni tvoju dušu — imaš li je,
ti moje krasno, hladno čedo?!
Ne! — Moj ideal uvijek tražen,
što mišljah naći u tvom oku,
i mojih sanja zaklon blažen
i bezdnu pustoš preduboku,
što ostala u grudi meni,
kad gledah sviet svoj razrušeni
i niemu bol — uzalud sve —
zaboravit ne mogu, ne!

MODRI SANCI IZ DJETINJSTVA

Od sunčanih zlatnih zraka
tanano bih velo natko,
da sakrijem, da ne gledam
usana ti puplje slatko.

Čuvo bih te i od sjenke
i od praška najlakšega,
da mi budeš uvijek čista
poput netom palog sniega.

Pričo bih ti sasvim tiho,
da ne prenem nikad više
modre sanke iz djetinjstva,
što se u tvom oku skriše.

Pričo bih ti o dva lista
s iste hvoje, svela oba,
što se našli otrgnuti
u jesensko mutno doba.

O dvie zvijezde iste staze,
što se jedva onda našle,
kada su u istom suncu
bljednule i tužno zašle.

I o onom vedrom miru,
što se u tvom oku plavi —
pričo bih ti mnogo toga,
tek ni rieči — o ljubavi.

SCHERZO

Imo sam srca i previše srca,
pa sam iz grudi kido ga sebi,
imo sam duše i previše duše,
pa sam je, diete, davao tebi.
Grud mi opustjela, sve sam ti dao,
sve, jer te volim, sve od milošte,
tebi je bila to igračka luda —
nisi mi dobra, ljutiš se jošte.

Znaš onaj krčag naš star, pompejanski;
nekad se djeca igrasmo njime,
slici se na njemu smijasmo tada,
ja sam urezao u nj tvoje ime.
Ti si ga razbila; sjećaš se slike?
Nimfe sa cviećem, satiri pjani
s groždjem u ruci, zrnje mu puca,
rumeni sok, ko da ruku im rani.

Mrki se jedan sagnuo satir
ozbiljna lica k ljutitom ovnu,
nudja mu grozd, da se nasladi i on,
da kuša pjanost slatku i skrovnu,
a ovan divlji pognuo glavu,
zdrobio grozd, sve krvca mu vrca,
smiju se satiri — i mi smo, dušo,
tomu se smijali slatko od srca.

Sad više nismo djeca, nit' znamo
tako se slatko smijati više,
al ja se smijem sladje neg onda,
sve mora ruka suze da briše :
imo sam srca i previše srca,
pa sam iz grudi kido ga sebi,
imo sam duše i previše duše,
pa sam je, luda, davao tebi !

CRV

Je l' kako ipak sada je pusto,
otkad se rastasmo davno
kao dva lista svela, što vjetar
uzvitla niz polje ravno.

Ne trebaš ništa mi plašit se više
ljubavi prosjačke, biedne,
ni meni sad ne zadrkće duša
gledajuć oči ti ledne.

Mir je u našim grudima niemi,
i mi se minemo strano,
ko da se nismo voljeli žarko
nekad u proljeće rano —

Dok je još blago djetinjske vjere,
ljubavi, srce nam krilo,
pa smo se ludo titrali njime,
premda je sve nam to bilo.

Gdje je to sve i vjera u ljude
ljubav i blijedi joj snovi?!
— Nestalo — samo pustoš ko zmija
nam se oko srca ovi.

Tek kad se noći tihe, kad sancu
prenu se, sklope ti oči,
čuti ćeš tiho kucati negdje
crva, što drvo toči.

Tako i kroz mir u naših srcih
nešto tek kuca i bije,
možda je što i u nama trulo,
možda što u nama mrije?

ČEMU?

U one dane sunčane i vedre,
što zaborav ih prašnim velom zavi,
u one noći besnene i tavnne
sanjarili smo samo o ljubavi.

pogledi nam klonili se plaho,
bez rieči mi smo samo čeznut znali,
dok u srcu smo besviesno i tajno
od želje za životom umirali.

A dani su mimo nas tiho prošli,
kraj mladosti, kraj cvjetnog pramaljeća,
i drugim plode zlatili su zrele,
a nama pelud strusili sa cvieća.

Moguće, sad bi shvatili se istom
i jedno drugom podali se sada,
pa ipak stigli k želji pustih sanja
i k sretnoj meti svojih žarkih nada! . . .

Al što bi mogli jedno drugom dati? —
Il strani da se rastanemo samo,
il što je gore — poći bi nam bilo
u život skupa, u tu pustoš tamo.

UZ KAMIN

Modri plamećci titraju
tek dignuv se s žeravke, ginu,
nas dvoje niemi sjedimo
u tami pri toplom kaminu.

Mrka se vela skupljaju,
a sanovni zievaju kuti;
reći si ništa nemamo,
tek uru je staru još čuti.

Bliede se slike pomaljaju)
iz mirisnih proljetnih dana,
prošlost je uz nas minula,
al tako daleka nam, strana.

Zašto smo žarko se ljubili
i vjernost prisegnuli često,
jedno bez drugog ginuli — — —
pa kuda je žar nam taj nesto?

Drva već eto dogaraju,
a u nama plamena nema,
ajdemo kući — kasno je . . .
ja mislim, madame — nam se driema!

KANCONIER

L'OISEAU BLEU

U tvojoj samotnoj izbi sred noći
bude se ljudi na starom gobelnu,
idu u dvoje u pastirskom ruhu
bieda kroz jutra niz šumu snenu.

Usne im šute, al pogledi zbore,
pričaju tiho starinsku priču,
punu i sreće i beskrajne tuge.
I kuda idu, svud cvjetovi niču.

Tvoji se sni ko lepirice biele
bude i lebde nad dragim ti likom,
rukom nad malom ko latica mirte,
mojem na cvieću pod utkanom slikom.

Znaš, i ti klinčaci rujni ko cjelov
živu, i njihove sanje se strasne
s mirisom dižu i miluju plaho
cvjetove plamnije — usne ti krasne.

Osjećaš priču, što s drhtajem mrije,
slatka ko mjeseca traci i snena,
s koje ti obraz zarudio stidno:
priču o ptičici plavoj s gobelina?

— Vani već krošnjje od lahora dršću,
bojim se dana, što krvav se budi,
drskim će svietlom sve raskinut sanje,
priču na slici i našoj u grudi.

ROMANTIKA

Ima ti pitomi kraj, brežuljci ga sjenati skriše,
i potok se vije u doli u srebrene arabeske.
Sunca je sjaj tamo blag i sjene su mekše i tiše,
gdje cvatu ciklame žarke pod zaklonom duba i lieske.
Da nam se skloniti tu na klupu od mahovine,
uz jedino svjetlo plaho iz dragih ti očiju plavih,
pričo bih bajke ti ja romantične, iz davnine,
kad ljudi su živjeti znali i umrieti od ljubavi.

Bio starinski je dom, već bršljan mu raso kroz stiene,
izumiro rod je tu davni, još jedna tek mladica bila,
djevojka kneževska sva — ko priče joj nevine zjene.
I ponosno šutjela usna, al u srcu tajna se krila.
Jednom je česminov grm zašumio izdajno glasno
u svibanjskoj opojnoj noći, kad narav od ljubavi jeca.
Mjeseca srebreni sjaj obasjao perivoj jasno
i vidio čovjeka prosta, gdje divnom pred plemkinjom kleca.
Možda je vidio on i staricu majku, gdje klonu
od stida, od najteže rane. što kćerka joj najdraža zada.
I onaj mirisni grm, kad ruku je taknuo onu
iznemoglu, bledu, još dugo od tudjeg je drhtao jada. —
Onda je došla u dom sred noći po tihome putu
nevidljiva nezvana gošća, u oku joj mržnja daleka,
niemi donesla strah i stravu u mrkome skutu,
a ljudi su zvali je bolest i nisu joj znali lieka. —

Kada je zapao snieg i prekrrio brda i doli
neosjetno, sablasno tiho u mrtvačko ledeno velo,
bleda je plemkinja još u teškoj ginula boli.
Mišljaše: procvalo opet jasminovo cvieće bielo.

Digla se s kreveta svog i pošla u pramaljeće
u noćnome ruhu ko lik od mjeseca zrake tkani,
brala na pregršti svud to hladno bez mirisa cvieće.
— A onda su našli je mrtvu u osvit jutarnji rani.

Je l' kako čudan je sviet u domovih živio onih?
To plemićko cvieće ledno romantikom sada bi zvali.
Nešto ću reći ti sad, da srebrno smieh tvoj zazvoni
još ljudi ti ima tamo, što s ljubavi umriet bi znali.

LOTOS

Bilo je nekad. Gdje mramorne stube
silaze biele sa obale cvjetne
k valima malim, što pričaju šaptom
budeći snove u ponoći ljetne,

tornjići vitki ko kamene čipke
s hramova sjaju. Sa puste terase
kližu se sjene ko crne zmije
svetih sa dveri gdje zublje se gase.

Krvavi žar im na povorku pao,
stupaju cestom sred mjesečine,
koja se spušta vrh široke rieke
srebreno, tiho s daleke modrine.

Djevojku nose, radžino zlato,
najljepši cviet, što u Indiji cvjeto:
da ne zna narod, da ne gine ludo,
nose je tajno u valovlje sveto.

Plahi su vali zašutjeli mahom,
čudom su zviezde se zagledale;
sjutra je narod uz obale stao:
lotosov cviet se njiho niz vale.

*

Sjela je k oknu i snatri u suton
kraljevna moja i s posmiehom sluša:
„Pitaste, gospo, kad niče pjesma?
„Vjerujte, samo kad umire duša!“

PRIČA

Bio sam paž — ti markizica krasna
s očima beskrajno modrim i sjajnim,
imo sam uvojke duge i svilne
i srce žarko sa sanjama tajnim.

Jednom se laskavo spuštao suton,
teško je mirilo grmlje jasmina,
tebe su latice zasuti htjele:
bila im zazorna lica bjelina.

Tiha si bila, morah ti pričat
priču, što tako si voljela čuti:
o nekoj kraljevni s krunom od vlasi.
sanjarskog oka i prozirne puti.

I kako pjesnik joj pjevao ljubav,
kada u vrtu su klinčaci cvali,
i kako dolje pod kulom duboko
umrla pjesma i jecali vali . . .

Zašto si ubrala klinčac i rukom
oči si pogledu mojemu skrila? . .
Pao je suton. Na klinčacu rosa
zasjala kao da suza je bila . . .

BALADA

Kod menueta vam je nekad bilo to,
kad njemu ruke nije podat htjela.
Markizica je bila ona — on poet
a ruka bješe plemićka i biela.

On umrieti je htio, al bi smeto ples,
tek očaj ovi srce poput zmiје;
i kad u mrak je prošo, kiša pljuštala,
pa nisu čuli, kako suze lije.

Al jedne noći sjetne došo pjesnik blied
sa silnom čežnjom i sa mandolinom
po snenih cestah grada njezin pod balkon,
i pjesma suzna jecala tišinom.

Markiska kruna vrh balkona blistala,
sred neba tužnog mjesec bliedo sjao,
i dok je umirao pjesme bolni zvuk,
na oknu odmicat se zastor stao.

I kad on speti onu ruku okrutnu,
na grudi biedne klonu mlada glava,
sred srca bodež zgodni baš i briznu krv —
Markizice, al krv je bila — plava!

EROTIKA

Vaši su pramovi meki i mračni
pali niz mramorno visoko čelo,
ko da bi sanjarsko sumračje neko
pogleda žarke zasjeniti htjelo.

Umornu glavu ste sagnuli k ruci,
uvojci meki ko mirisna tama
liju se vam preko prstiju blijedih.
Opojno vene na grudi ciklama.

Vani na zapadu ko na oltaru
bljedne već dana krvava rana,
pred vašim oknom u plamenu mrtvom
žari se pusta aleja platana.

U vašim očima odsjev je vatre
koja na zapadu dalekom gasne,
dršće Erotika Griegova uz vas,
ginu melodije tužne i strasne.

STARINSKA PJESMA

Stare gitare sa malo još struna,
mrki portreti na ruševnom zidu,
satovi drevni, što jedva još idu,
sumračna soba, sva šaplanja puna.

Prašina sipi po alabastru
maloga hrama sa staračkim satom,
stapa se tiho s izbledjelim zlatom,
šute gitare — i sjene sve zastru.

Gdjekada samo kroz razbita stakla
leptir zaluta u odaje tajne,
krila mu ruže su leteće, sjajne,
pa su ta krila gitare se takla.

Zvukovi sitni ko paučine,
bude se tiho sa zaspalih struna,
pjesma se izvija prašine puna,
il neko drhtavo priča iz tmine:

Vječna je smrt, ona mladosti briše.
Život nam bio pun nada i jada,
pauka mreže sve prekriše sada.
Zar je to svrha — i ništa više?! —

OTMJENA DOSADA

I Vaše staze su biele, diskretne,
idu daleko od svačijeg puta
pokraj rezede i slatke i sjetne
tamo put parka i šutljivog kuta.

Trava je gusta od baršuna meka,
obični korov joj saga ne kvari,
prieko su seljačka polja daleka,
tamo sred korova mak se žari.

Gredice ruža i hladne fontane,
krug oleandra pred stubištem pustim,
strmogled spušta suhonjave grane
za onim grmom jasminovim gustim.

Turobni ribnjak sa zelenom mrenom.
Igllice jela se' spuštaju tiho,
padaju vodi po površju srenom,
daleki brezik je lahor zanjih.

Dvorac je stari od šutnje zadriemo,
sunce se sagra po crnom kaminu,
veliki prozori gledaju niemo,
na njim ciklame od dosade ginu.

GLICINIJE

Grozdovi modrih glicinija
s tihim se lahorom njišu,
stablike čudne uz stubište
ko arabeske se rišu.

Bujaju krovom pocrnjelim,
cvieće sve mirisom puni
nigdje ni lista, sve cvjetovi,
bezbroy se latica runi.

Modri se sipaju sagovi,
trošne prekrivaju stube,
k maloј se nožici svijaju,
ko da je s uzdahom ljube.

Rudaste šume zašuštale,
prva se zviezda već javi,
plaho ko ruka po kosi Vam
prošo je šapat po travi.

Skuplja se mrak sred glicinija,
smiešak u oku Vam gasne,
suton je drski i laskavi
prekrio oči Vam krasne

NOBLESSE

Mramorne stube s terase k vrtu,
pokrite sjenkom od jorgovana.
Tajno Vam miluje plemićku ruku
mirisnim cjelovom procvala grana.

Al Vaša ruka se spustila mirno,
hladna, od oholih ljiljana bljedja,
draža tek vjernoga ruskoga hrta.
Pseto je samo — al ima i predja.

Kako diskretno se haljina biela
k tielu Vam svija, a jedva ga tiče.
Tako u nevinost odjeta bješe
lady Godiva il kraljevna priče.

I onaj blistaj u velikom oku
možda tek odsjev je sunčanog žara.
i onaj pogled, što srce mi smuti,
možda tek proljetna mašta mi stvara,

Zašto ste stali? Zar ne vidite,
usna mi grješna i ljubavi žedja? !
Podjite dalje, ja imam i srce,
nesretno srce, što nema ni predja!

MJESEČINA

Au calme clair de lune triste et beau,
Qui fait rêver les oiseaux dans les arbres
Et sangloter d'extase les jets d'eau.

PAUL VERLAINE

Staze sve pune su mjesečine,
s čežnje pod oknom Vam izdišu ruže,
hladne fontane u mramorne školjke
biserje drobe i s jecajem tuže.

Tako je tiho, da sni se već bude.
Dodjite, bijele Vas čekaju staze,
znadu, da koraci Vaši, ko šaptaj,
ne će ni laticu ruže da zgaze.

Vidite sjene se zlobne i mračne
pred Vama divlje u šikarju kriju,
tamo, gdje ne gleda danju ni sunce,
noću tek strava i očaj bdiju.

Gledajte, ondje sred procvalih lipa
jedna za drugom se kriesnice pale,
one će savit Vam drhtavu krunu,
kao da s neba su zvjezdice male.

Cviet će se buditi i gledati u čudu,
kako na zlatnom su sunčanom pramu
zasjale zvijezde sa noćne modrine,
slavuj će klikat kroz šutnju i tamu.

Ako Vam kriesnica pogleda koja
u oči, što moja sanja tek smije,
pa ako dignete k očima ruke,
bit će ko molitve nevine dvije.

LJETO

Bieli se jaganjci sigraju
niz nebeski travnik plavi,
jaganjci s ružičnim vrpcama
po svilenoj pasu se travi.

Sunce se razli po nasadih
ko prašina zlatna i žarka ;
šareni leptiri roje se
ko leteće cvieće sred parka.

Hite sa ruža i sjedaju
na satira, što se krije
šutljiv u grmlju od šimšira,
i tužno se mramorno smije.

Lipe su guste se skupile,
ko zelene piramide,
sipaju mirisne cjelove,
kud moja vladarica ide

tiho, da se jedva strunio
i prašak sa bielog chignona.
Najljepša slika Watteau-ova
oživjela — to vam je ona!

Usta su slatka ko jagode,
i na njih joj leptir sjeda,
s usne je satira došao,
drzak je: prognat se ne da!

U PROZORJE

Cvjetne terase se spuštaju k parku,
iskri se trava u prozorje rano,
jutarnji lahor il koraci plahi
stresaju rosu sa vlati tihano.

Sakrita špilja sred brestovih krošnja
šuti diskretno, na stupiću bielom,
ovitom vinjagom, s viencem od ruža,
zaspao Amor, al uvijek — sa strielom.

Vodoskok priča ko nestašno diete,
glave su pognuli jadni Tritoni,
sipa se srebro niz zelene vlasi,
blislavi biser im s oka se roni.

Ruka ti drhtnu ko golupče bielo:
čuje se šuštaj za briestovi tamo.
Nije to cjelov, ti stidljivo diete —
— Ruža za špiljom se rascvala samo,

SMIEH

Pagoda od porculana
sred bokora sitnih rezeda,
i nebo bez oblaka jednog
i sve se u jezeru gleda.

S pagode svud zvončiči vise,
al tihi su, jer ih ne njiše
ni lahor, a one rezede
od uzdaha mirišu tiše.

Iz gaja je djevojče došlo,
pa kako joj rosa se prosu
sa granja na pramove guste,
nad jezerom redi si kosu.

Kad vidje svoj obraz, sve motri
i čudi se, ala je liepa!
Najednom se trgnu od vode,
zakriknu i strašno se prepa.

Iz vode iz tamne dubine
čudnovati čovjek je gleda,
na usnama posmieh je zlobni,
a lica je duga i blieda.

I kada se plaho okrenu,
tad stala se smijati samo:
sred grmlja tek žalosno motri
naš mramorni satir je tamo!

I kako se smijati stala,
zazvoniše zvončići redom,
a slavuj je zapjevo zvonko
u lugu za cvjetnom rezedom.

SPINET

Vani je sunce već zapalo,
jorgovan sav je u cvietu.
Prstići djevojke maleni
šeću po starom spinetu.

Pjesma se izvija turobna,
sladjana, tiha i strana,
nekada svi su je poznali
bakinih mladih za dana.

Ovdje u samotnoj sobici
baka se odmara rado.
Odviše miriše jorgovan,
pa ju je sanak svlado.

Gledaj: u parku su parovi,
nije ni korak im čuti,
bliede su ruže u rukama,
idu kud gube se puti.

To su ti sanje bakine,
staračka pjesma ih prenu,
spomeni mladosti, ljubavi,
cvieće, što davno već svenu.

Baka se eto probudila,
skrovitu suzu si briše,
gladi ti kosu i moli te:
„Ne sviraj toga više!“

POKOP

Nekako svečano tužna lica,
pune su ljudi te tihe staze,
nožice male se žure svuda,
malo na gredice ruža paze.

Haljine s utkanim cviećem šušte,
mačevi stresaju rosu s trave,
dame sa četicom kavalira
idu put sanjarske noći plave.

Umr'o je slavuj. I sad ga prate,
slatkoga ljubavnih noći pjevača.
Mnogi je uzdah lepeza čula,
rieči su tužne i pune plača.

Za njima ide vrh gustih krošnja
mjesec, na licu mu teška tuga,
srebreni sjaj kao suze sipa,
prati svog vjernoga noćnog druga.

Tamo u parku ga pokopaše,
gdjeno jasminovo grmlje miri,
tamo su utrli zadnju suzu
dame i hrabri im kavaliri.

— A Vaš je pjesnik sam i biedan,
nije mu sitnog pjevača žao.
Njemu ste samo se smijali, dok je
toliko za Vama umirao

AMORETI

Svuda u cvietu su čekale ruže,
stidljiva djeca u svetačnom ruhu,
zujale pčele i šumjele lipe,
leptir se njaho na lahora ćuhu.

Drugo nad gorama plavi se nebo,
ne ono obično, mračno i tmurno,
putovi čisti se sastaju, diele,
idu niz perivoj tiho i žurno.

Svi amoreti se razišli vrtom,
obiesno jedan na lipu se pope,
drugi na vodoskok, na piedestalu,
samo su bijele još ostale stope.

Svi ispred mene se smiju i lete,
staza me vodi i odmiče sa mnom
k mekanj klupi od mahovine
tamo pod sjenicom brestova tamnom.

Opet te nadjoh, Ti ljubavi mrtva,
i opet vidim, gdje gledaš Ti mene
očima dobrim i pogledom tužnim,
s kojeg sam sretan i srce mi vene.

Sjeo sam k Tebi i zboriti htio,
al od fontane već četica leti
s kaleži cvieća, što puni su vode,
na nas je liju — ti amoreti.

I kada vidjeh na usnah Ti cjelov.
htjedoh ga ubrat ko najsladje voće,
al eto snova ih, svih amoreta,
puni su cvieća i obiesne zloće.

Sipaju na nas svu poplavu ruža.
pregršti latica bolnog jasmína,
cvieće nad cvieće, već miris nas boli,
teži nam dah, sve gušća je tmina.

Tako su blizu nam usne već bile,
da sam i cjelov Tvoj osjetio,
onda sam umr'o — a tad se probudih,
opet ja sâm i biedan sam bio.

IGRA SUNCA

Baršunaste mačuhice,
baršunasti hlad,
a fontana roni nice
drobni vodopad.

Isred breza iz daleka
sad će netko doć,
biela sjena minu neka
u guštica noć.

Uz aleju plaho ide,
šuštaj tih je čut,
utkane se ruže vide,
zasja svilen skut.

Sad će ona, rujna lica,
k meni kradom stat,
pa će se iz mačuhica
zvonko nasmijat!

Ali sjenom oblak tmasti
trne sunca sjaj
kao da će suton pasti
smračio se kraj.

Sve je bio odsjev zlati,
sunca igra sve.
— Ne, ja ne ću dočekati
nikad više nje. —

ADIEU

Nosiljku zlatnu nose put dvora,
perivoj pun je sumorne sjete,
žuto i krvavo lišće po putu,
vjetar se vuče kroz rietke boskete.

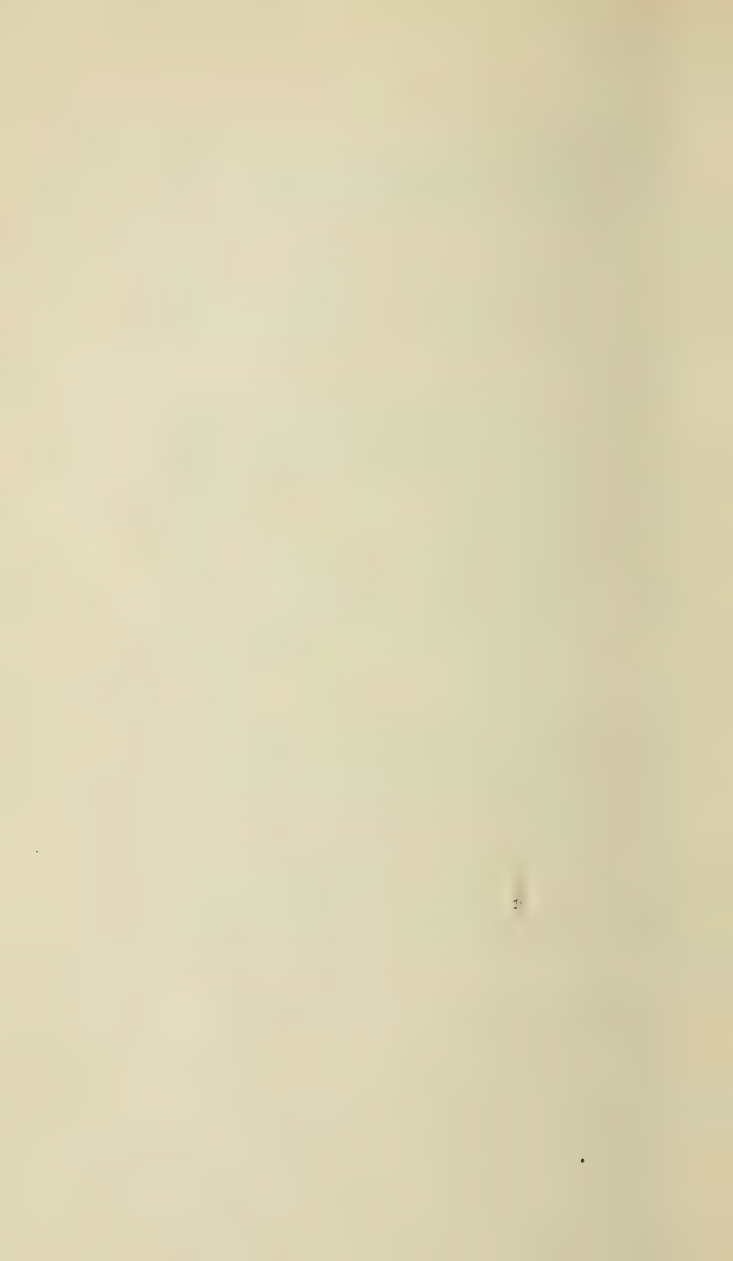
Olovno nebo teško i mrtvo
spušta se k zemlji, pada sve niže,
jedva će zadržat njega aleja
jablana, koja sred polja se diže.

Velika ptica tik vlažne zemlje
leti ko da je polet joj susto.
Sad će i kiša, svud je sve tiše
Kako je dosadno, plačno i pusto!

Nosiljka zlatna. Iz modre svile
vlasulju bijelu i velike zjene
vidjeh kroz prozor, i bljedjehna ruka
ko da na rastanku pozdravlja mene.

Bio je san. Sa vratiju parka
nedavno biela je ruža još cvala.
Možda je nosiljka strusila cvieće,
latica ruže uz prozor je pala.

SANJARIJE

OFELIJA

Znaš samo besviesno traže te misli moje,
plaho te oblieću danju i noćne sred tame,
tiho dok snivaš o proljeću djetinjske sanke,
miluju usnâ ti pupolj i zlačane prame.

Besviesno k tebi se svraćaju, nose ti želje,
plamne ko mirise žarkoga tropskog sa cvieća,
modro ti oko beskraja južnoga neba,
zlatna ti kosa sunca ih dalekog sjeća.

O, kako mora da meka je biela ti ruka,
lakim bi dodirom brisala tugu mi s čela
i s mojih usana zlobnoga smieha diskorde,
tiho ko blagoslov — o samo kada bi htjela!

O, kako mora da topli su pogledi modri,
s njih bi ko s cjelova blagih morala minut
pustog života i razočaranja davnih
ciela gorčina, da hoće tek za mene sinut.

Znaš, ja bi mogao ljubiti te vruće i silno,
opet bi ljubav mi stvarala Fatu Morganu,
najljepšu, zlatnu i sjajnu i punu sunca
ko nekad mladosti najljepšem cvjetnom u danu.

Al kad bi minula jednom ko svaka sanja,
sama mi miso se zgrozi od pustoši zdene,
u kojoj samac bi ostao zaviek bez sunca.
Da te ne uzljubim ludo — kloni se meni!

NE VJERUJ . . .

Ne vjeruj, ako pogledi moji
katkad ti cjeluju svilenu kosu,
oni tek zlačani miluju prašak,
koji ti sunce po uvojcih prosu.

Ako ti s čežnjom u oči gledam,
ne vjeruj, da te ja ljubavi molim,
samo su zjene ti modre, duboke
kao i more, što beskrajno volim.

Ne vjeruj pjesmam, ima ti priča
slatkih ko miris, od šapta su tiše,
maštanja ljetnog su podneva sparnog,
besviesno ruka ih pjesnika piše.

Noći su nieme, al kad bi i čula
želje i rieči, što šapću mi usta
žarkoj o sreći, o cjelovih tajnih,
ne vjeruj, sve je to sanja tek pusta.

Da te i ljubim čitavom dušom,
svaka da miso je molitva tebi,
vjeruj mi — ne blh ti rekao nikad.
Ljubav prosjačiti mogao ne bih!

SPOMINJANJE

Ja Vas ljubil, ljubov ješčo bit možet
V dušje mojej ugasla ne sosvjem.

A. PUŠKIN

Niz dvoranu još vals je drhto sjetni
kroz šumnu množ u sneni, kasni čas,
kad začuh smieh ko ševe vedri kliktaj —
i priču gledah sam — i vidjeh Vas.

Ja osjetih, da davno Vas već poznam
iz djetinjstva ko prvi sreće san,
i dušu svu mi ispunilo sunce
i cvieća dah i pramaljetni dan.

Vi ne znate, što srcu ste mi bili,
ja nikad to Vam nisam htio reć,
a možda čas — i bili bi se našli. —
Taj minu čas — i rastasmo se već.

Mi zblížiti se nismo više htjeli,
tek prazne rieči zborili smo mi.
Vaš sviet mi tudj, al vidjeh Vam u oku
da strani ste u duši mu i Vi.

Pregorio sam puste želje sreće
i uklanjo se svagdje plaho Vam,
da ne smetam Vaš pokoj drskim čuvstvom,
i zadnji san da pokopam si sam.

Uminu sve. Bez radosti, bez svrhe,
za danom dan se šulja pust i tih,
tek rietko kad još spomen bled se prene
i besviesno mi usne šapću stih —

Al što Vam zbori on, Vi ne vjerujte,
ne mogu sâm da njemu vjerujem:
„Ja Vas ljubil, ljubov ješčo bit možet
V dušje mojej ugasla ne sosvjem!“

PRIZNANJE

Nur einmal noch möcht' ich dich sehen
Und sinken vor dir aufs Knie,
Und sterbend zu dir sprechen :
Madame, ich liebe Sie!

H. HEINE

Moguće je romantična tek priča,
o ljubavi moj zadnji žarki san,
il umornih je noći pusta mašta —
al draža mi neg život zaludan.

O, htio sam zaboravit, pregorjet
bez nade san i ludu čežnju tu,
al zalud sve, ne mogu živjet bez Vas,
ja besviesno Vam dadoh dušu svu.

Jedanput sam govorio tek s Vama,
bijaše ples — već tomu davno je.
Ja ljubim još i spomen onih časa,
a Vi zaboraviste već, zar ne ?!

Ja poznam sviet, što mene od Vas dieli,
i zlobni razbor mu i srca hlad
i ponos moj, koj ne bi nikad dao
ismievat njim mog srca tajni jad.

Al Vi, bar Vi, oprostite ćete, shvatit
u mladosti moj život otrovan
i zadnji san, koj svrhom mi životu,
pa makar to i bio mašte san.

O vjerujte, ja ne bih nikad smio
ni mišlju tek povriedit možda Vas,
al želio bih s Vama zborit jošte
jedanput bar, pa bilo samo čas.

Znam, drsko je smućivat srca pokoj,
raskrivat prošlost, tihu zaborav
i buditi te nade, što ih stvori
iz Vašeg oka pogled drag i plav.

Al htio bih još jednom s Vama zborit,
da mine mi sa duše teški čam —
i makar sreća sva — tek da Vam rečem:
,Oprostite, ja ljubim Vas madame!‘

PROLJEĆE

MOLL

Pred plavetnim nebom su procvale breskve
ko ružične pjesničke sanje,
kroz mladu se zelen bjelasale trešnje,
fantastično prozirno tkanje.

A krvavi zapad sve prelio žarom,
i prošao šapat niz luge,
i tjeskobni miris se digao s gloga
ko slutnja daleke tuge.

Ušutjele ptice, svud čekanje niemo,
i neba se požar utrnu,
nevidljiva ruka razastrla tiho
nad zemljom je koprenu crnu.

Ta ruka nevidljiva, silna i ledna
mog srca se taknu i prenu
svu čežnju za srećom, za ljubavi mojom,
što zalud i niče i svenu.

Tad snježni sa sjevera dunuo vjetar,
žalobito jecalo granje ;
ko leptiri mrtvi se trunilo cvieće,
te ružične pjesničke sanje.

DUR

Kišica sipi, a tanahne breze
potajno nešto šaputati stale,
možda o uzdasih zvučnih slavuja
ili o ljubavi ljubice male.

Jorgovan ozbiljno šušti i miri,
priekorno zvončići njišu se plavi:
koje su strasti i što se sve zbori
razbludno dolje u svilenoj travi!

Prestala kiša i blistavi biser
rasipno prosut po vrtu se niže,
sunčano zlato sve pokri, a k nebu
raskošna pjesma slavuja se diže.

Dahnuo lahor, a oblaci bieli
tamo za mračni su jelik se makli,
nebo se plavi ko dječije oko,
koje za plačem se smiešeći cakli.

Svuda je čežnja — a brezi na vrhu —
— sjeo je vrabac i krilima bije,
trusi i biser i kišu i zlato,
proljeću, ljubavi drsko se smije!

JESEN

Pred tvojom kućom star se jablan suši
svud po rondoih mrtve asfodele,
sve bijele staze zasute su lišćem,
i mjesec hladno blista noći ciele.

Al čudno cikle prozori se prazni
ko sliepe oči staračke, bez boje.
Duboka nekad šuma zlobno šuti,
od vjetra gole jecaju tek hvoje,

U duši nemam pjesama ni želja,
a u tvom oku leden mir je samo —
Moguće i mi umrli smo davno
i život, ljubav tek si umišljamo!

FINALE?

Dakle zar to je ljubavi kraj:
dosada pusta — i ništa više?!
Zar tako jedan obični tren
godine sanja i stradanja briše?

Nema ni boli, tek umorni čam
pritište dušu, u srcu praznina,
i možda nešto tek blijedji je dan
i možda mračnija noći je tmina.

Bože moj, kako je pogled tvoj tudj!
Čujem ti glas kao nekud s daleka.
Pa ipak ljubljah te dušom svom,
il zar je bila sve obmana neka?!

Nisi to ti, sve drukče je, sve:
pogled i posmieh i usne te male.
A tako krasnu u duši te snih —
Zbilja? Zar glazba već svira finale?!

BEZ NASLOVA

Ljublju v tebje ja prošloe stradanje
I molodost pogibšuju moju.

M. LERMONTOV

Uminuše ta ljeta teška, duga,
i smirilo se sve u srcu mom :
i poleti i bol i pusta tuga,
i ljubavi moj posljednji fantom.

Bi l' tužio il smijao se svemu ?
je l' život to il laž, ja ne znam sam,
kad prošlo je, pa što da pitam čemu,
tad moralo je tako bit, to znam.

Ja ljubljah te za onih davnih dana
ko život svoj, ko sreću, svoje sve,
al ipak ti si meni bila strana,
a tebi ja neshvatljiv, tudj, zar ne ?

Ni liepa ti ml onda nisi bila,
neiskren meni tvojih rieči glas,
a plaho ti od mene si se krila,
al nešto jest, što spajalo je nas.

Ja ne znam, što u tvojoj duši mrije,
a! u tvom oku čitam niemi jad,
i u tebi se mladost mrtva krije,
pa zato te ja ljubim još i sad.

Ja u tebi tek svoje vidim sanje,
ko sliepac sunca sjaj u lažnom snu . . .
Ljublju v tebje ja prošloe stradanje
i molodost pogibšuju moju,

FAREWELL

Ne, ni ja nisam posljednji,
nit imam da se stidim zašto.
Zar za Vas je sramota to,
što o Vama sam mašto?!

I što u oku vidjeh Vam,
sanjarija to sviet je plavi,
I to je prošlo, ko i sve
u pjesmah, zaboravi.

Kroz godina sam teških niz
ja samo Vas — na javi — snivo,
al nisam nikad reko Vam,
sve u srcu sam skrivo.

Sad već je davno mrtvo sve,
ti jadi, što ih pjesme kažu.
I oči s bolnim pogledom,
sad besviesno Vam lažu.

Kad još Vam uvijek pričaju
zaboravljene moje sanje,
i da je bez Vas zaludan
moj život — umiranje.

Vi znate, kako zviezda mre ;
koliko ljeta dugih prodje,
kad njezin plane zadnji sjaj,
i do nas k zemlji dodje.

Pa ako nekad ljubljah Vas,
nit prosjak sam nit oprost prosim,
bogastvo svoje, plemstvo ja
u duši svojoj nosim.

Poniziti se ne znam ja,
pred čovjekom još nisam kleko.
i zadnji zbogom nisam Vam,
ne, svojem snu sam reko!

SVATOVI

Sve u livreje zakopčano,
mnogo dragulja, zlata, baruna,
svagdje na kočiji, ormi i biču
šareni grb, il srebrna kruna.

Proljetno sunce indiskretno
blišti nad povorkom punom sjaja,
drveće golo još ukočeno
stoji u parku ko četa lakaja.

* * *

Kažu, da ljubljah tu stranu ženu
i da su svatovi njeni ovó.
Možda. Al čemu ta lažna noblesa,
sve je to skupo, al odviše — novo.

SLIKE I PRIČANJA

NA UGARU

Na ugaru crnomu slegla se magla
ko pauka predivo tanka,
bjelasa se kroz noć, a tako je čista
ko sreća u djetinjeg sanku.

A ugar je voli i više od zlata
punanoga teškoga klasja,
ta ona mu blista ko biser na nizu,
kad mjesec je srebrom obasja.

Treperenjem zviezda nebesa se diče,
dubokom hladovinom jelik,
a ugar taj pusti on maglu tek ima
i po njoj je beskrajno velik.

Čim ograne sunce, tad doći će ljudi
i pšenice sabirat zlato,
to biserje sićušno magle će biele
tek srunit i zgazit u blato.

Kad gledam tu maglu na ugaru, tužna
u grudih mi pjesma ozvanja —
moguće se sjećam svog pustog života
i mnogih nepovratnih sanja.

DRIJADE

U tihom ritmu list se k listu sklanja,
iz dalji lieću crnih lasta jata,
a krila sjen vrh suhog pada granja.
U šumi mir, al negdje isred drvija
ko da se budi život — jednim mahom
poletjele su sjene biele lake,
sve više ih, sve bliže nogom plahom,
al tiho lebde kao jato sanja,
da jedva sveli list se k listu sklanja.
Iz drevnog dublja digle se Drijade.
Odielo lako prši im ko magla,
al bjelje od njegov grudi su im mlade
od brzog lieta drhtom zadrhtale,
a na njih tama pramova im gustih
ko noć na sniežnike se mrkla spusti.
Na usnah rujnih, žarčih nego cjelov,
što dalo nebu na rastanku ljeto,
treperi smiešak mladosti i sreće.
U kolo su se uhvatile eto,
čistinom šumskom vije se i kreće,
vijore biela, laka im odiela
vrh suvorja i onih pustih svrži. —
— Čuj smieh i topot, hiti četa ciela
satira drskih i od vjetra bržih,
na usnah rug, u oku obiest divlja,
pa pjevaju i pjesma im sve življa
sav budi lug, u uvalah mu zvoni.
U kolo su se tisluli i oni
i smiju se i hvataju Drijade
i viju se i ljube se i grle.

Drijada plahih tužna cika stade,
odiela prše, kidaju se laka
na šikarju i onom oštrom trnju.
— Al tamo iza gora iz oblaka
pojaviło se sunce žarko, rujno.
U šumi hitro sakrilo se kolo,
još samo čuješ tiho, jedva čujno,
gdje sred tog tamnog ogoljenog granja,
al punog bielih niti od Drijada,
u tihom ritmu list se k listu sklanja.

VJETAR

Tihano zadrhtala suha, rietka strn,
gdje bjelkast brezik u modrini tone,
nad poljem pao vranâ oblak živ i crn,
na strni vjetar mrije, kreljut klone.

Daleko tamo u dnu hiti talas plah
ko žitko srebro, cakli se i mreška,
vrh rieke trepti žića puni, topli dah
i sunčan trak ko sreća zlatnog smieška.

Oj nekad vjetar šaptom nosio je k njoj
miomir jorgovana i jasmina
i osvit proljeti i ptica prvi poj,
da drhtnu s milja blistava pučina.

Tek gdjekad polet njegov divlji, razuzdan,
kad ljubav mu se demonska probudi,
donašao je plamni pobjedni paiân,
i val uzbibo kao stidne grudi.

Sad vjetar biedno mre, gdje suha šuti strn,
ko mrka noć mu kreljut pala teška,
a talas ljubi žal i plâče rub mu crn
i hrleć dalje raskošno se smješka.

NOĆ

Široki žita se talasi
već slegli na zlatnoj pučini,
zvezde trepere ko kriesnice
u beskrajnoj bliedoj daljini.

Tanke se grančice crtaju
na nebu vrh šumskoga visa,
sjenkama sumornog sutona
nevidljiva ruka ih risa.

Brezama lišću na drhtavu
tajnovita mreža se spliče,
laka ko misao skrovita
u srebrene sanjarske priče.

Mir se nad obronke spustio
i liega sred maglene doli,
cvieće je čaške već sklopilo
i mirisne molitve moli . . .

. . . A moja duša je umorna
ko ptica bez zaklona svoga,
željna je smieška ti sunčanog
i proljeća pogleda tvoga.

CAPRICCIO

Sjećaš se, gospe, zaselka grčkog,
sunce ruševine stalo mu zlatit,
tamo smo vidjeli sliku na stieni;
nikako nisi mogla je shvatit.

Crvenom na dnu bijele nimfe,
ko biele sanje, plaho su stale,
crni im satir cjeliva redom
usana žarkih pupoljke male.

Tirzov je štap u šikaru bačen,
šuti i šuma, ko da se čudi,
a satir crni smije se, ljubi,
tanane nimfe privija k' grudi.

Znaš, što je bilo? —: on ti je našo
rumeni grozd u dubravi hrama,
bilo je vruće, sjeo pod čempres,
svlado ga san il omara sama.

Šušnulo nešto, prenu se satir,
nema ni sunca ni grozda više,
samo iz luga došle su nimfe
lake ko san, od lahora tiše.

„Gdje mi je grozd?“ — on oštro će njima:
one tek šute, smeteno stoje,
krale su groždje svetog iz luga,
on će ih odat — toga se boje.

„Koja je kriva?“ — ne zbori nitko.
„Nijedna sad se ne smije maći:
kojoj na usni okus je grozda,
ona je kriva, sad ću je naći“.

I ide redom, kuša im usne,
mirisne sve su, sladje od meda,
voli to satir, vraća se opet,
nikako ne zna svršiti reda.

Ljute se nimfe, smješka se satir:
„Znate, što ja sam tražiti htio,
koja mi s usne ukrala cjelov,
u šumi dok sam spavo i snio!“

— — — — —
Rekla si: „Ajdmoo, suton se spušta,
hladna će rosa sad da se prospe,
i vi ste satir, što vas i slušam?!“
— Volite l' i Vi grozdove, gospe?! —

LJETNO PODNE

Zlatni je prašak po moru rasut,
suehli zimzelen žalom se penje,
baršunast hlad od mrkih cipresa
sivo je prekrrio obalno stienje.

Rukovet sjajnih sunčanih zraka
guste kroz masline s vodâ se cakli,
omara siva sakrila nebo,
jedva na smilju se leptiri makli.

Modrih dubina stakleni dvori
dveri rastvoriše — odaje sjajne,
koraljne usne cvjetaju tamo,
oči te pozivlju hladne i tajne.

Zovu te k sebi u mrtvi cjelov.
Srce ti umorno, usne su žedne;
htio bi usnut, počinut dolje,
tamo sred one dubine zdene.

Diže se miris, sličan je dahu
cvjetova, koji su davno već cvali,
more i nebo šuti, tek negdje
daleko, daleko umiru vali.

S MORA

Vršci su paoma treptjeli,
lovorov gaj je snivo,
bezbroy je zviezda već srebrenih
na moru drhto i plivo.

Sjenâ su tihe se kreljuti
spuštale k ravni mora,
maglene obale tonule,
bljednuli vrhovi gora.

Teški je miris sa aloja
liego na žarki kamen,
s barke od luči dogorjele
zadnji se prosu plamen.

I svuda mir — samo talasi,
nestašna mora čeda,
pričali vazda i šaptali,
ko da im usnut se ne da.

Bila to priča od viekova,
draga ko davna sanja —
i vjetar do njih se sagnuo,
sve bliže k njima se sklanja.

I sluša, sluša i usnuo —
— zamrlo sve u mûku —
a ja sam sjeo na kamenu,
glava mi pala na ruku.

Iz srca čežnja ko galeb se
vinu put dalji one,
nekud u neznanu beskrajnost,
da negdje daleko tone.

KAP

Pred spiljom čuješ lepet lak :
uz gnezda lebde golubovi,
i vidiš zavjes, kojim ovi
u crno svoje dvore mrak.

Začaran tamo sniva hram,
sa kupola mu voda pada,
te čudne, drevne pjesme sklada,
i piše ih u kamen sam:

Tu nikne bieli mrtvi cviet,
tu gordi stup il sitno velo,
il jezerce se skupi cielo
i zasja kroz taj maštin sviet.

Dok vani šumni huči slap,
dok ljeta mru i pokoljenja,
sred niemog mira surog stienja
tu stvara pjesme sitna kap.

NOĆ NA JEZERU

Mirno je nebo. Srebrene ruže
cvjetaju na njem,
plahi im lahor latice trusi,
sipa nad sjenatim granjem.

Jezero šuti, sviet se ko priča
u njemu skriva,
možda su sni, što ih dubrava mračna
i nebo blistavo sniva.

Sjena daleka dvojih od krila
pučinom minu:
dvoje još divljih golubova
kamenom gnjezdu se vinu.

IDILA

Za kamenim vali ti negdje daleko
za gorami nagimi gradić se krije,
već mah ga obrasto od drevne starine,
i bljedjano sunce ti nad njime sije.
Po ulicah uskih čudnovata čeljad
koraca tihano i misli da živi,
i boje se sunca i preglasne rieči,
sanjareći gledaju obzor na sivi.
Nad tamnimi oblaci tvorničkog dima
kadikad se otkrije krpica neba,
dalekoga neba do kojeg se diže
tek molitva jadna za koricom hljeba.
A kada se krvavi uspeo mjesec,
ušutjelo sve, i svjetiljke male
po trgovih tinjaju mutna kroz stakla —
i starkelje pognuti lulice pale
i sjedaju pred kućom noćnoj u halji
na turobno svietlo od mjesečine:
tek gdjekad istresu iz lulice pepeo
na naslon fotelja iz davne davnine.
Daleko iz prozora negdje se čuje
sa citare drhtave pjesmica jada,
i ulicom zamiru zvukovi prašni,
dok pokoj i driem na gradić se sklada,
U kući se majčica vrze i trudi,
u malom ormariću sprema si vlasi
i spavaću kapicu meće na glavu,
rezedu još zalieva, svjetiljku gasi,
pa kad kanarinci već podjoše spati,
na prozor se sagne i starčića zove
već umornim glasićem — „devet je sati!“

IZA VALOVA

U punom sjaju sunce morem sja,
tih vjetar mreška prozirnu pučinu,
a ti me pitaš, kud se žuri val,
i okom snenim gledaš u daljinu.
To latice su sunčanoga cvieta,
što strusio ih drsko lahor plah,
i nosi ih daleko preko svieta.
I one će ti stić u priča kraj,
gdje proljeće je vječno, gdjeno ruže
u krvavome žaru cvjetaju,
leptiri bujnih šara uz njih kruže.
Svud bukti miris sladak, opojan
pod pinija visoke, kitne hvoje,
put neba lete ptice, pjevaju
ko srebro zvonke, čiste pjesme svoje.
A dalje nebo divno, vječno plavo,
nad čempresa se nadvi mrke gaje,
gdje usred sjena mramor hladan, biel
sa skritih vila isred vrta sjaje. —
U mekoj travi gine korak tih,
u igri samoj živu ljudi tamo
i idu snažni poput heroja
uz krasne žene, šapću pjesme samo,
u velike im oči gledaju
i rukom svilne miluju im kose,
o ljubavi im čarnoj pričaju,
sa bujne male usne cjelov prose.
A žene rukom kao ljiljanom
sakrivaju si stidno zjene tamne,
da ne vide, gdje s usne cjelova
kradomice se beru ruže plamne.

Uz blizi val se driemno ljulja čun,
niz bok u more kliže grimiz saga,
a mali vali sigraju se njim,
ko da ih blieda ruka vile draga.

RUŽE

(SCHERZO)

U čempresa gaju
hladna je tmina,
tek jedna je svetla
pukla čistina.

Uz čempresa stražu
lahor tu spava,
pod prevjesom neba
mirna i plava.

Tu bielih je ruža
busenje gusto
sve zakrilo cvietom
mireći pusto.

Sad topot se začu
iz hlada crna,
zar k izvoru hitra
žuri se srna?

Ne, satirče mlado
guštarom bludi,
kroz zlobne se grane
šibano trudi.

Kad osjeti slatki
miomir ruža,
sve hiti i ruke
rutave pruža.

To slatko je, misli,
mirisno jelo
i prinosi k usnam
cvieće to bielo.

Al busenje divlje
splelo mu mreže
i nespretne, teške
noge mu veže.

I satirče pade.
Ruže vrh njega
sve trnje si skupe,
rane ga svega.

On ciči i plače,
ko da mu mrieti,
dok dohita nimfa,
jadnika speti.

Do ruža se sagnu,
satirče diže,
a kosa joj pala
do zemlje siže.

Ko sunčani traci
kosa joj sije,
a u njoj se biela
ružica krije.

Tad malog je digla,
da mu cjelune
to lice u suzah,
usne te pune.

On zagleda ružu
u vlasih bujnih
i pupoljak žarki
usnica rujnih.

I strašno se prepa,
nimfi se trže
i bježi i bježi
brže te brže!

BADNJAK

Saonice kližu po tihomu putu;
svud rojevi bijelih se razlieću pčela,
zašutjela polja i gajevi pusti,
a budna je noć samo sanjarska biela.

U jelik smo zašli u duboku tamu,
i pošao šapat niz mračnu daljinu,
ko mirisne priče iz djetinjskih dana,
i slika nam draga pred očima sinu:

U ruci nam jabuke zlatne, i s jele
sve iglice sipe na rudaste vlasi,
dok slušamo bakina pričanja tihi,
da čut je i svjećicu, kako se gasi.

O andjelih priče — još ljepših od našeg,
što lebdi nad drvцем i trepte mu krila,
o velikom cvieću u ukletom vrtu,
i koraljnom dvoru, gdje zlobna je vila.

O ponoćnom nebu nad ledenom pustom,
kud sniežnom se kraljevnom jeleni hite,
o obalah cvietnih, gdje sanje se roče
u mjeseca srebru uz paome vite —

Je l' sjećaš se najljepše priče o Onom,
kog zvali su Ljubav — ko kraljevsko čedo
On bio je krasan i sažalnim okom
svu biedu i budućeg ljudstva je gledao.

A nije ni imo kud glavu da sklone
i nikakva blaga do srca svoga —
a dao ga ljudem; al raspeše Njega.
Tad istom su znali, da raspeše Boga.

Na oku ti topi se pahulja sniega
i kliže se kap poput suze male.
Talasa se zvonjava s drevne kapele,
na nebu polako zvezde se pale.

Saonice lete po bielome putu,
sa pramova zlatnih ti pahulja pada,
kad glavu si sklonila k meni i pitaš:
„Zar zbilja je ljubav umrla tada?!“

U MISTIČNE NOĆI

U mistične noći, kad blieda strava
prigiba drhtave trave vlati
i trusi se lišće sa mlade krošnje,
iz baršuna sjênâ se kriesnica zlati.

Na hvoji sad rasklapa kreljut ptica;
sniva, da leti u modre dvore.
Niz tamu se omiču tihe staze
put maglena mraka i mrke gore.

I moja bi duša tad htjela minut,
daleko letjet niz puste pute
u noći, za kojima nema zore,
nad kojima mrtve tek zvezde šute.

MRTVO JEZERO

Jezero mrtvo. Nad pučinom tamnom
lebdi ko jastrieb oblak tmasti,
biele se latice uvelih ruža,
zalud im bilo u pustoši cvasti.

Negdje daleko — na rubu noći
gubi se jezero, kupe se sjene;
slične su jatima labuda crnih.
Negdje za oblakom dan sada vene.

Ćuti se glas il zvuk se tek sniva
možda to latice truse se s ruža.
Dolazi noć i silna i teška,
pučinom mrtvom sve bliže se pruža.

ŠUTNJA

Snivaju breze, ušutio lahor,
spušteno granje još jedva se njiše,
zadnji put bleda zašuštila trava
zlatnog od lišća, od zlatne kiše.

Kako su srebrene poljane tihe!
Rieka ne šumi, pod vrbe se skriva,
zvezda u njezinu zrcalu hladnom
i ne treperi već ko da sniva.

Nije to mir, to daljine — šute,
kao da tajne prisluškuju koje,
ili bi znale što strašno reći,
pa ili ne smiju — il se boje.

STEPA

Barišnjo, kako su zlatne Vam kose,
oči su modre i pune sanja;
nismo li nekada ruku o ruku
išli po stepi, gdje k nebu se sklanja?

Je l' kako beskrajna stepa je tiha?!
Sunce je zašlo, na grimiznu žaru
čini se brezova šuma tik neba
srebrenim cviećem na plamnom oltaru.

Večernji lahor tad prošo po ravni,
uvela trava je šaptati stala,
stepski se orao vinuo k nebu,
sjena od kreljuti nad nama pala.

Nigdje ni zvuka. Mi slušamo sami
rodnoj na grudi, daleko od ljudi,
milujuć travu ko uvojke zlatne,
slušasmo, djeca, gdje priča se budi.

JUGOVINA

Tmasti se oblaci valjaju s brda,
valovi dolaze — povorka duga,
zalud se propinju, šume i stenju,
šiba ih bičevi vjetar sa juga.

Mladi je satir tik obale stao
bježeć iz luga od plamena bljeska,
stoji na rutavim nogama, motri,
kako se omiče pjena sa pieska.

Brbljavi galeb se s kamena digo,
sjeo na piesak i krilima bije,
o moru priča, o modrih dubinah,
i da slobode bez mora nije,

I da su valovi ponosni hati,
veselo sjest im na srebrenu grivu,
ljuljat se s njima i letjet daleko. —
— Satirče samo se smješka i divi.

Galeb se vinu i pobjedno kriknuv
s valom poletje i na njem se vrati.
Satirče misli: držeć se grive
i on na valu će jahati znati.

Začu se pljusak — i satir se valja
nemoćnih ruku i obraza blieda,
galeb na kamenu drsko se smije,
sunce u prikrajku s oblaka gleda. —

U RANO PROLJEĆE

Ovdje već jaglaci rasuti cvatu,
dok je po gorama pokrov snježni,
pustom u grmlju su macice meke.
— Tvoji su obrazi tako nježni!

Stidljivo cvjetaju visibabe,
ko da bi sakrit se htjele,
pod njima šušti još mrtvo lišće.
— Tvoje su ruke tako bijele!

Mali krasuljci iz niske trave
rumene pupoljke dižu svoje,
slušaju: proljeće dolazi tiho.
— Cjelova do dva su usne tvoje!

Rano je jutro i breza se k brezi
rosna i srebrena sneno sklanja,
na njima drhtaj je sanjarske noći.
— Tvoje su oči pune sanja!

U PREDVEČERJE

Uz obronke se skuplja mrak,
već travnici u noći tonu,
a krvavi još požar sja
na zapadu na nebosklonu.

Bregova niz do zapada
ko valovlje se mrtvo pruža,
rumenilo im posu vrh
ko latice od tisuć ruža.

Tek oblaci su nad njima,
sve zlato ih i grimiz rubi,
a dalje se daljinam kraj
u beskraj u šutnji gubi.

LJETO

Miriše sieno, uz zgrbljene vrbe
potok se žuri i žuboreć zbori,
zob se uzbibana srebri na ravni,
makovo cvieće se njiše i gori.

Šuma se uspinje gusta i mračna,
stoljetne dubove bršljan sve ovi,
nad njima modrom po prozirnom nebu
visoko vunasto oblače plovi.

Zašapta paprat i miris se razli,
pod njom se jagode sitne rumene,
sunca se zlato kroz lisnate krošnje
sipa na travu i duboke sjene.

Možda je nekad u cjelovu ovdje
nikao život zaboravljen davno,
kolika ljeta su minula zatim,
prošla bez traга niz polje to ravno.

Mnoga će stoljeća minut iza nas
i mnogi naraštaj nestali novi,
ali i nekad će ploviti mirno
na nebu oblaci — isti ko ovi.

MRTVI ZAVIČAJ

Jablana dva ko na mrtvoj straži,
niska ih ljesa spaja i dieli,
lipa ko šuma pred tihom kućom,
do nje je vrtić mirisni, bieli.

Jablana kolo nad mirnom vodom
uviek se sklanja, šušti i zbori.
Starci nad ljesom se tuže samo
vjetru, kad požar zapadni gori.

Guste se sjene u vrtu kupe,
voćke se kitne rasule svuda,
k sjenici grabrovoj punoj tajna
zarasla travom staza vrluda.

Hrastovi drevni nad starim krovom
slušaju, kad se dubrave bude,
što si to pričaju blicde breze,
slušaju sanje, pa im se čude.

K brdu se dudovâ dvored penje,
mali i skromni gledaju k doli:
zlati se žito, a mak se smije,
rosni se biser niz poljane proli.

— Barbari došli i dom raznesli,
posjekli sve i ledinu nagu
težačka čizma sad blatna gazi.
ciganu lipu prodaje dragu.

Od nje sad stol je u pjanoj krčmi,
kletva i vino baca se na nju,
a nekad grane iste su lipe
krile i ptice i mnogu sanju.

*

Samo su noći još uvijek iste,
s velikim zvjezdama, s beskrajem šutnje
ko nekad, dok glicinije cvale
s mirisom punim sanjarske slutnje.

RAZNI STIHOVI

POD KRAJ PLESA

Svenu u kosi ti cviet,
umorne padaju vjedje,
smrsio gusti se vlas,
usne su tiše i bljedje.

Jutro već budi se svud,
svietlo se razlilo danje,
dvoranom umire noć,
u oči skrile se sanje.

Dodji jedanput mi još,
kao da zadnji put to je,
oka da ćutim ti sjaj,
miomir kose sa tvoje.

Privij se meni na grud,
inače posrnem mahom,
strasne od glazbe sam pjan,
opojen vrućim ti dahom.

Klonu li snaga nam sva,
još je za polet taj osta,
a kad već nesta nam dah,
bit će za cjelov još dosta.

DO SVIDANJA

Ko pjesma sa dalekih šutljivih stepa
tihana i tužna i beskrajno liepa
 u blagom ti zvonila glasu,
 a suton pun mirisa snena
 na svilnom se mračio vlasu
i sjenama lakim ti prekrrio vjedje
zasjenivši djetinjske oči te smedje.

Znaš, pod nama sitni su šaptali vali,
i oboje strani smo govor im znali,
 ko da su tó odjeci davni
 iz doma mi humaka dragih,
 iz rodne ti beskrajne ravni.
I ista nam čežnja se u srcu javi,
ko miris od smilja, što k valim se savi.

Moguće je ljubav to procvast nam htjela
ko mirta, što uz nas zamirisa biela —
 al tad baš u tudju daljinu
 ti prošla si neznano tiho
 ko pjesma, kad stepom uminu.
A u srcu osta mi draga sanja
i želja tek zaludna: do svidanja!

U PROLJEĆE

Svud proljeće je vani, s bliza granja
u tihoj sobi ptica pjev ozvanja.
Uz krevet bolne kćerke majka sjedi
i sluša šapat usna njenih bliedih:

„Je l', majko, cvieće osjeća,
i cvieće živi ko i ja?
Gle, kako k meni svija se
i sklanja meke latice,
al zašto ipak vene
na uzglavlju kraj mene?
Što tako mračno sada biva,
je l', zato, što se meni sniva?
I cvieću možda driema se,
al cviet je budan viek, zar ne?!
. . . . Ja mislim: bit će krasna noć,
zlatokril san će k meni doć
i prosut zviezde same
na svilen mah preda me,
svud velike će ruže sjati,
ko priče tiho mirisati,
Pun zlata bit će sunca sjaj,
pun pjesme dalek, dalek kraj
Al pravo sunce naše to,
što nije jošte ugaslo,
što kasni sad za gore poč,
a mora bit već davno noć!

Al noć će, mislim, duga biti,
a ti ćeš, majko, uvijek bditi,
jer misliš, da sam bolna ja,

a ja sam samo tužna sva,
što tamo šaro cvast će cvieće,
al tvoj ga pogled vidjet ne će.
Je l' ipak — noću spava sve!
i ja i dan i cviet, zar ne?!
O kako umorna si i ti,
daj zaspi, skupa ćemo sniti!“

Svud proljeće, svud mlada zelen niče,
svud radosnica pjesma zvoni, kliče,
a ipak tiho i baš u tom trenu
u pupoljku tek mladi život svenu.

VIZIJA

(J. J. STROSSMAYER(I))

Ja vidim orla, ponosan se vije
vrh magle doli i nad biedni kraj;
on trga tamu, s kreljuti mu sije
dalekog sunca zlatni, topli sjaj,

Još sunce kriju oku mrke gore,
al sa visina vidljiv mu je plam.
Obasjati će modre neba dvore,
pozlatit prvi najljepši naš hram:

Pod svodovi mu mračna tuga sad,
uz divne slike molitve se roje,
u grobnici, kroz onaj ledni hlad,
tu priča mramor biele priče svoje.

I slušati će ta tišina niema:
o suncu žarkom, duši ponosnoj;
i o tom, kako Njemu smrti nema,
tko živio je tek za narod svoj!

SPLEEN

(POSILIJE PLFSA)

Srebro na ormi se iskri i zvekeće,
kopkaiu cestu plameniti hati,
čuje se žamor, sa raskrita prozora
sviečâ se svetlo kroz ulicu zlati.

Minuo ples i po mramornom stubištu
lije se šuštanje rieči i svile,
s umorna laskanja staračke mladeži
bliže se k grudima stisle mantile.

I ti si sjela u dušeke kočije,
tako si tiha i tužna i blieda,
dosada legla na obraz tvoj baršunast,
oko ti mrtve niz ulice gleda.

Kod kuće plamsa sred crnoga mramora
krvavi plamen iz starog kamina,
tamo u kutu pod svilenom prevlakom
leći ćeš ti iza teških gardina.

Doći će sanje i puste i dosadne
— ko i tvoj život — i jutro će biedno
opet odsievat kaminu na ugaslom,
ne će ti ogrijat srce ledno.

KONTRASTI

Ovdje sred vienca izbledjelih ruža
sanjarske djevojke slika me gleda,
oko joj modro i pusto ko nebo,
smiešak je sladak ko miris rezeda.

Hladne parkete. Svud umjetni sumrak
šuti po sobah i bogati stori
brane od sunca, što nekako sneno
vani nad vrtom i jablani gori.

Prolaze ljudi niz zavoje parka:
mladi još starci i djeca već stara,
misle da živu, a nemaju srca,
usne im hladne, a oči bez žara.

* * *

A ovdje sunce, sve život i sunce,
zlato sa beskrajnog neba se sipa,
cakli na valu i ženskome tielu,
bielom ko mramor poganskog kipa.

Aloji cvatu, zeleni se lovor,
žuti se piesak, a ljeska se more,
opojan miris, kraj čempresa mrkih
iste ciklame ko cjelovi gore.

Tamnog sred vienca od rudastih vlasi
oko se žari i usna se smije,
i ona ruka na valu ko zmija
ej, oko vrata, da meni se svijel

JESENSKE MAGLE

1

Idu već magle sa pokajnim ruhom,
spuštaju teško nad strni se suhom.

Sive su usne, a sliepo im oko
mrtvo, u očnice skrito duboko.

Idu ko sablasne vojske bez zvuka,
prekrivši polja, što puna su mûka.

One su brisale šume i gore,
stvorile bleda bez oblaka more.

Bilo je gdjegdje cvjetova još krasnih,
spomena dana sunčanih i jasnih.

Sive su usne se taknule lako
čaški i cvieće je svenulo svako.

2

Sami smo, srce nam nesreću sluti.
Tako je tiho, da šutnju je čuti.

Gušća pred oknom je koprena bleda,
il je to noć, što nas potajno gleda.

Zašto smo zalud se morali naći,
čemu nam sunce, kad sad mu je zaći!

Šutimo. Zašto i noć da nas sluša,
čemu nam rieč, kad je osjeća duša?!

Zastri sva okna, to jesen sad ide,
mogle bi magle da dušu nam vide:

Sive su usne, a sliepo im oko
mrtvo, u očnice skrito duboko.

TI

Ti, s onim tajnim očima
ko noći vrh pučine,
kad more sniva dubok san,
s njih moja duša gine.

Ti, s onim nježnim rukama,
ko mirte Tvoga kraja.
skrij usne moje žarku rječ
i čežnju uzdisaja.

Ti, s onim mračnim vlasima
u mirisu od smilja,
na čelo moje spusti noć,
da mine u snu zbilja.

Ti, s onim plahim nogama,
što jedva tla se tiču,
ko proljeće si došla mi
i svuda pjesme niču.

Ti, s onim stasom ponosnim,
ko lier u proljet novu,
moguće ćeš se sagnuti
i čitat pjesmu ovu.

Ti, s onim malim usnama,
ko sunca krv što gore,
ko cjelov dana posljednji,
kad strasno ljubi more.

Pa ako možda slučajno,
kad sumrak već se zgusne,
Ti rekneš stih moj — on će Ti
cjelivat drage usne.

KRČE*

Tamo se korovom zarasla cesta
provlači kradom kroz ostanke mosta
između jablana lomnih, gdje sada
zelen i živ samo bršljan još osta.

Tamo, gdje vrt je po obronku cvaio,
trnje i šikarje splelo se gusto,
a gdje bjelasao dom se pod lipom,
nema ni staze, sve strnište pusto.

Dubova drevnih se zgrbilo dvoje,
usahlo hvoje se nemoćno pruža.
Bunika buja uz srušeni temelj,
bokori bijelih su bili tu ruža.

Sve je tu ugar, al oko još moje
dom, kao nekad, sav u suncu gleda.
Vidim: iz vrta sad starica vodi
starca svog sliepa — i miri rezeda.

Tamo daleko Planina se plavi,
voćnjak se rasu, u prodoli travne
spušta se šuma. — Je l' tamo još živu
priče ko nekad u proljeti davne?

— Ništa već nema! — Ai sni moji prvi,
djetinstva ljeta, što raskošno cvala,
opet se vratiše. Noć je ko nekad
tamna ko baršun na poljane pala.

* „Krče“ se zvalo imanje majčinih roditelja. Došlo je u ruke ljudi, koji su sve razorili. Po novom zakonu o nazivlju mjesta bri sano je i ime „Krče“. To je bilo moje rodno mjesto. Hoću, da mu barem ime sačuvam.

Znam ja još, znam, kako misli su moje
lietale k zvjezdama, k bisernom nizu,
mliječnim su stazama šetale tamo.
O, kako nebo mi bilo je blizu!

Sve je sad pusto, ni imena nema,
šutnja tek šaptanje spomena sluša.
-- Pusto je, mrtvo, gdje dom je moj bio.
al' tamo i sad još sva mi je duša.

EPILOG

Vazda sam maštao, odviše snivao,
života ni mladosti nisam uživao,
pa sva moja mladost — pjesme su te.
Al ja se ne žalim na zaludne sanje,
ta život je dnevno tek umiranje.
I konačno ipak je posve svejedno,
je li dosadno bilo il sretno il biedno,
kad mora bit tako — zar ne?!

DRAGUTIN M. DOMJANIĆ

Dragutin Milivoj Domjanić rodio se 12. rujna 1875. na Krčima, u kotaru Sv. Ivana Zeline, na dobru roditelju svoje majke Zore pl. Gerechtshammer, udate za Milivoja Domjanića, gradskoga tajnika u Zagrebu, koji je umro već 1880. u svojoj 33. godini nakon bolesti od tri dana od upale pluća. Sinu Dragutinu je bilo tek pet godina, kad je ostao bez oca. Tako se porodični krug, u kome se kretalo njegovo djetinjstvo, suzio: bila je tu: majka, najbliža od svih; djed po majci Ivan Gerechtshammer, koji je u najljepšim godinama oslijepio i morao pustiti službu; njegova žena Judita, vanredno dobra žena, puna ljubavi i smisla za prirodu i puk; djed po ocu Dragutin Domjanić, slobodni vlastelin i kavilir i žena njegova Matilda, koja je dobro poznavala francusku i njemačku književnost. Sve je to bilo na vlastelinskim dvorcima: na Krčima i na Zelini, punimu starih uspomena, usred vječno mlade ljepote prirode u slikovitom kraju našega Prigorja. Bilo je to u doba, kad su i u Hrvatskoj plemićke tradicije nestajale, a imanja propadala. Ova sredina, zadahnuta romantikom prošlosti, puna feudalnih uspomena u opreci sa hladnom proračunanošću novoga doba i prozom svakidašnjega života udarila je pečat životu i poeziji Domjanićevoj.

Svoje djačko doba od osnovne škole pa do svršenih sveučilišnih nauka proveo je pjesnik u Zagrebu. U plemićkom konviktu bio je pitomac kao gimnazista prva tri razreda, u dalje je primao obiteljski stipendij izvan zavoda. Praznike je ipak uvijek provodio na Krčima, kod djeda po majci i na Zelini, kod djeda po ocu, ali najviše na Krčima, gdje mu se budila ljubav i smisao za prirodu i tu su nastajale u duši prve njegove pjesme. Uspomene na Krče odražuju se u njegovu „Mrtvom zavičaju“, „Starinskoj pjesmi“ i pjesmi

„Krcé“, a na Zelimu u „Glicinijama“ i „Romantici“. Možda je zanimljivo, da je iz romantičnih Krcé, gdje je propjevao Domjanić, slao Stanko Vraz prve „Djulabije“ u Gajemu „Danicu Ilirsku“.

Domjanići su staro hrvatsko plemstvo, pa su i u historiji ostarili tragova. U XVII. stoljeću podigli su s nižim plemstvom protiv češega krcavu buntu. Adam Sigismund Domianich, potpukornik i poznata ličnost početkom osamnaestog stoljeća (za vrijeme straranja hrvatske pragmatičke sankcije), koji je prijateljski dopisivao s Pavlom Vitezovićem, pjevao je pače i latinske pjesme. (Rukopisi u sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu). I Dragutin Domjanić, djed pjesnikov rolio je knjizi, te je svomu unuku reč u pučkoj školi mjesto drugih darova kupovao knjige. I na Krcima bio je velik ormar pun njemačkih i hrvatskih knjiga, a pjesnik je u djačkoj dobi gotovo sve to na glas pročitao svome slijepome djeđu po majci.

Seršiši pravne nauke stupio je Domjanić (poslije sasvim kratkog neugodnog intermezza u odojnetničkoj pisarni) u državnu službu, te bijaše više od osam godina sudac istražitelj. Služio je kao prislušnik i pristav kod sudbenog stola i kotarskog suda I. u Zagrebu, a sada je vijećnički tajnik habskoga stola. U službi mu nisu prigovarali niti su previše zamjerali, što je poslije uredornih sati i pjesnik, a njemu kao pjesniku nije mnogo smetalo, što je najveći dio dana i činovnik. Godine 1899. promoviran je na čast doktora prava.

U Domjanićevim pjesmama imade obilje slikarskih momenata. Mnoge slike pružila je njemu i krasna zagrebačka okolica, koju on dobro poznaje i daleko više voli, nego sam grad. Kao činovnik je desetak godinu za redom provodio dopust na moru, najčešće u Opatiji. Odatle njegova ljubav k moru, koja se vidjela osobito u prisposodobama i prije, dok još mora nije vidio.

Pjevati je počeo vrlo rano, ali nije svoje prvijence objavljivao. Prva mu je pjesma štampana u „Bršljanu“

(1892.) pod pseudonimom *Milivoj Seljan*, a bila je domo-
ljubna, dok je u tršćanskom „*Sloranskom sretu*“ (1894.)
izašla s početnim slozima njegovu imena *D. M. D.* prva
ljubarna pjesma „*Mariji*“. „*Ridi Pagliaccio*“ prva je pjesma
priopćena s punim njegovim imenom (Vienne 1895). Od
onda piše redorno pod punim imenom ili početnim slozima.
On se javljao gotovo u svim našim časopisima: u *Vijencu*,
Životu, *Hrv. Salonu*, *Nadi*, *Prosrjeti*, *Domaćem Ognjstvu*,
Lororu, *Srgju*, *Sarremeniku*, *Srpskom knjižernom glasniku*,
Bosanskoj Vili, *Brankov: kolu* i *Noroj iskri*.

Pored pjesama napisao je još dosta knjižernih prikaza,
najviše iz slovenske i srpske knjižernosti, pod imenom, po-
četnim slozima ili pod imenom *Dragutin Zelinski*, a osim
toga desetak crtica, razasutih po časopisima i pod pseudo-
nimima, n. pr. „*Proštenjare*“ (*Sarremenik* 1908.) pod pseu-
donimom *Valja P. Batjanor*, „*Grijeh naš srakidašnji*“ pod
imenom *Milivoj Z. Lenski* (*Sarremenik* 1909.), pod slozima
M. D. crtica „*Zijeranje*“ (1916.). Ima i pjesama pod pseu-
donimom, n. pr. pjesma „*Černora*“ u „*Zronu*“ (1908. ili
1909.) podpisana imenom *Jan*.

Prevodio je *Heinea*, ali je malo toga štampao, nešto
Verlaina i malo *Rusa Nadsona*. Štampani su i nekoji nje-
gori anonimni prevodi iz ruske proze (nešto *Gorkoga* i na
pr. *Tolstojera* „*Obnora Pakla*“, koja je izdana i kao po-
sebna knjiga.)

Godine 1915. počeo je pisati pjesme i u kajkarskom
narječju. Najprije su to bile samo šaljice stravi priopćene
u „*Šišmišu*“ pod imenom *Grga*, a poslije je on napisao
kajkarski i ozbiljnih pjesama (neke su štampane i u „*Sar-
remeniku*“), te spremio u tom narječju čitavu knjigu, koja
se sprema u srijet.

Prvo izdanje ove knjige izašlo je u sribnju 1909.

U to vrijeme od 1909. do danas prikupilo se i ped-
setak štokarskih novih pjesama, koje su većinom štampane
po raznim našim časopisima.

SADRŽAJ

	Strana
ŽIVOT	
Ridi Pagliaccio	11
Plemkinji	13
Htio bih	14
Umiranje	16
Confiteor	18
Moja ljubav	20
Šampanjac	22
Carmen	24
Život	26
Tajna	27
Zimnje noći	28
Onkraj groba	30
U rudniku	31
 MINULA PROLJEĆA	
Ko golupče	35
Galeb	36
Htio bih	37
Ti se bojiš	38
Bez naslova	39
Čežnja	40
U snu i na javi	41
Glogovi cvieci	42
Miris akacija	43
Ti moja krasna ljubavi	45
Poslije ljubavi	47
Modri sancí iz djetinjstva	48
Scherzo	49
Crv	51
Čemu?	53
Uz kamin	54

KANCONIER

Strana

L'oiseau bleu	57
Romantika	58
Lotos	60
Priča	61
Balada	62
Erotika	63
Starinska pjesma	64
Otmjena dosada	65
Glicinije	66
Noblesse	67
Mjesečina	68
Ljeto	69
U prozorje	70
Smieh	71
Spinet	73
Pokop	74
Amoreti	75
Igra sunca	77
Adieu	78

SANJARIJE

Ofelija	81
Ne vjeruj	82
Spominjanje	83
Priznanje	85
Proljeće	87
Jesen	89
Finale?	90
Bez naslova	91
Farewell	92
Svatovi	94

SLIKE I PRIČANJA	Strana
Na ugaru	97
Drijade	98
Vjetar	100
Noć	101
Capriccio	102
Ljetno podne	104
S mora	105
Kap	107
Noć na jezeru	108
Idila	109
Iza valova	110
Ruže	112
Badnjak	115
U mistične noći	117
Mrtvo jezero	118
Šutnja	119
Stepa	120
Jugovina	121
U rano proljeće	122
U predvečerje	123
Ljeto	124
Mrtvi zavičaj	124
RAZNI STIHOVI	
Pod kraj plesa	129
Do svidanja	130
U proljeće	131
Vizija	133
Spleen	134
Kontrasti	135
Jesenske magle	136
Ti	138
Krče	140
Epilog	142

SAVREMENI HRVATSKI PISCI

25. FRAN GALOVIĆ: Začarano ogledalo (Nagrada „Matica Hrvatska“)
26. SRGJAN TUCIĆ: Golgota (drama)
27. BRANIMIR LIVADIĆ: Legenda o Amisu i Amilu.
28. ANTE BENEŠIĆ: Anakreontika (pjesme)
29. ZOFKA KVEDER: Jedanaest novela
30. ADAM KOSTELIĆ: Oluje (novele)
31. MILKAN LOVINAC: Purpurne noći
32. MLADA HRVATSKA LIRIKA
33. MILAN ŠENOA: Dialozi i dramoleti
34. ISO VELIKANOVIĆ: Srijemske priče
35. VLADIMIR TRESČEC: Novele
36. BOŽO LOVRIĆ: Sveto proljeće (pjesme)
37. PETAR PETROVIĆ: U naviljeima
38. FRAN MAŽURANIĆ: Lišće i druga djela
39. RIKARD NIKOLIĆ: Djeca majke zemlje
40. MIROSLAV KRLEŽA: Tri simfonije
41. VIKTOR CAR EMIN: Stareci (u štampi)

PRETPLATA na izdanja samo za abonente „Savremenika“ šest knjiga (počevši od 39. knjige) K 9.—

Pojedina knjiga stoji za pretplatnike „Savremenika“ K 1.50, dok za sve druge kupce stoji K 2.50.

Pretplata se šalje na upravu „Društva hrv. književnika“

Gundulićeva ul. 7., Zagreb.

Svaka knjiga vezana stoji za pretplatnike „Savremenika“ 80 filira više nego inače.

Sve knjige (od br. 1—40.) dobivaju se uz knjižarsku cijenu u knjižari Lav. Hartmana (Stj. Kugli) u Zagrebu, Ilica br. 30.

CIJENA K 2·50

**DIONIČKA TISKARA
U ZAGREBU**

Library

DUE DATE

DISCARD

